

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina dnevno 20 dinov, za
za inozemstvo Din 40.—
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Revolucionarni pokret v južni Albaniji

Prebivalstvo grozi z revolucijo, ako bo sedem na
smrt obsojenih albanskih rodoljubov zares usmrčenih

Tirana, 10. okt. M. Zaradi mrtvih ob-
sodb v Tirani, kjer je izredno sodišče ob-
sodilo sedem političnih obtožencev na
smrt, vlada v južni Albaniji veliko raz-
burjenje. Zdi se, da so pristajali na smrt
obsojenih odločeni za skrajni odpor in za
najskrajnejšo borbo, ako se smrtna ka-
zen izvrši. V mrzličnem razpoloženju, ki
obloje vse kroge, ne izbirajo mnogo v
sredstvih, da bi priskočili na pomoč sed-
morici na smrt obsojenih nacionalistov,
ki že tako dolgo ječe v tiranskem zaporu
ob kruhu in vodi. Prvotno so pošiljali
na vse strani prošnje in proteste, da bi
jih rešili pred obglavljenjem. Ko pa so
uvideli, da vse to nič ne pomaga, je se-
daj slišati samo še grožnje. Opaža pa se
ob enem, da se na vse strani vrše pri-
prave, da se grožnje tudi izvrše, čim bi
bile v Tirani izrečene smrtno obsodbe
zares izvršene. V Santi Kvaranti so se
tudi dani pojavili po vsem okraju lepaki,
ki vsebujejo napoved odkrite revolucije, če
bi bile v Tirani smrtno obsodbe izvršene.
»Gorje tebi, tirane, razlašajo lepaki,
ako ubiješ one, ki si jih obsodil na smrt!
Pripravljeni smo na revolucijo!« »Nikar
ne ubijate po nedolžnem na smrt obso-
jenih, ker bomo v tem primeru vzporedili
revolucijo!« sporočajo lepaki iz drugih
krajev. Kakor je iz tega razvidno, je raz-
burjenje v južni Albaniji doseglo vrhu-
neč in odmev smrtnih obsodb v Tirani

se pretvarja v pokret, ki lahko rodi težke
posledice. Zaradi tega je opaziti tudi v
Tirani veliko razburjenje in nihče ne ve-
rjame, da bi bile smrtno obsodbe, ki jih
je izrekel izredno sodišče, zares izvršene.

Velike poneverbe v finančnem ministristvu

Tirana, 10. oktobra. M. Veliko sen-
zacijo v vsej javnosti je izzvala pre-
iskava, ki je bila te dni izvršena v mi-
nistristvu financ. Notranji inspektor
Hadži Skoza in državni tožilec Emir
Meta sta prišla v finančno ministristvo
in pregledala vse knjige. Po pregledu
sta odredila aretacijo večjega števila
višjih uradnikov ter zapečatila vse bla-
gajne in depoje. Vest je izzvala ogrom-
no senzacijo v vsej javnosti in govori
se, da gre za milijonske malverzacije
v finančnem ministristvu. Baže so falzi-
ficirali kolke in razne druge vrednostne
papirje, ki so prišli sedaj v promet.
V zvezi s tem so pustile oblasti zastra-
žiti tudi vse prodajalnice vrednostnih
papierjev, kar je splošno razburjenje še
povečalo. V poučenih krogih zatrjujejo,
da gre za malverzacijo v višini 15 mi-
lijonov napoleonov.

Titulescu rumunski zunanji minister

Nepričakovan preokret v sporu med rumunsko vlado in
odstopivšim londonskim poslanikom Titulescom

Bukarešta, 10. oktobra AA. Nesoglasja
med rumunsko vlado in njenim londonskim
poslanikom Titulescom so izbravnana.
Vlada je ponudila Titulescu zunanje mi-
nistristvo, ki ga bo tudi prevzel.
Titulescu je prišel v Bukarešto v sredo.
Vlada ga bo pozvala naj vodi zuna-
njo politiko Rumunije v soglasju z zave-
zami Rumunije in naj nadaljuje pogajanja
z Rusijo o zaključitvi pogodbe glede nena-
padanja. Pogajanja se bodo nadaljevala z
Litvinovim 17. oktobra.
Casopisje prihaja o tem najnovejšem do-

godku obširne komentarje. Na eni strani
ponavljajo Titulescove izjave proti vsakim
pogajanjem s sovjeti o nenapadnem pak-
tu, dočim je Vajva Vojevod govoril v zbor-
nici, da imajo pogajanja namen okrepiti
Rumunijo in jo približati Poljski, ki je že
podpisala podobno pogodbo, ter Franciji,
ki se o slični pogodbi z Rusijo pravkar po-
gaja. Vprašanje je torej, ali je vlada spre-
jela stališče Titulesca ali pa se je Titu-
lesc približal vladi. Odločitev o tem vpra-
šanju bo padla v sredo po prihodu Titu-
lesca v Bukarešto.

Gömbösove politične reforme

Reorganizacija vladne unionistične stranke s
priključitvijo krščanskih socialcev in malih posestnikov
Ukinjenje izjemnega stanja

Budimpešta, 10. okt. »A Regelle« poroča,
da namerava predsednik vlade Gömbös re-
organizirati unionistično stranko, katere so-
dani sestav ni primeren za izvajanje vlad-
nega programa. Stranka naj bi dobila tudi
novo ime »Nacionalna reformistična stran-
ka«. Gömbös želi, da bi prišlo s tem ime-
nom do izraza tudi prizadevanje nove vlade
za izvedbo reforme na vseh področjih javne-
ga in strankarskega političnega življenja.
Politični krogi menijo, da bo v primeru take
reorganizacije stranke prišlo do popolnega
spopada s krščanskimi socialci in malimi
posestniki, ki bi se združili v novi stranki.
Na ta način bi po Gömbösovih načrtih uni-
onistična stranka postala zares zedinjena na-
cionalna stranka, ki bi s takšno sodeloval
pri izvajanju načrtov njegove vlade. Voda
nove stranke naj bi postal Aleksander Sztra-
nyasky, ki je po Bethlenovem padcu izstopil
iz unionistične stranke, pa se je sedaj
kot Gömbösov intimni prijatelj povrnil va-
njo z vsemi svojimi prietaji.
Ob priliki odkritja Rakoczyjevega spome-
nika je ministrski predsednik Gömbös izja-
vil, da je zgodovinska naloga Anglije voditi

svetovno politiko, naloga Madžarske pa vo-
diti politiko na vzhodu Evrope. Gömbös je
pri tej priliki tudi poudarjal, da bi bila
skupna fronta madžarskih magnatov in ma-
lih posestnikov nepremagljiva.

Izjemno stanje, ki je trajalo že 13 mese-
cev in je bilo proglašeno zaradi atentata pri
Via Torbagyju, je bilo s sklepom ministrske-
ga sveta ukinjeno, ker ni več razloga, da bi
se obdržalo še nadalje. Ukinitev izjemnega
stanja je znatno pomirila politični položaj.
Jutri se sestane parlament in socialni demo-
kratje so se sklenili, da bodo na seji vzpri-
žili silne demonstracije zaradi izjemnega
stanja, kar pa je sedaj postalo brezpredmet-
no. Na medstrankarski konferenci, ki se je
vršila popoldne in katere se je udeležil tudi
ministrski predsednik, so sklenili, da se po
govoru ministrskega predsednika v parla-
mentu razvije splošna politična debata, ki
naj bi v njej sodelovale vse stranke. Parla-
ment bo imel nato izredno sejo v sredo, na-
kar bo njegovo zasedanje ponovno odloženo
do 26. oktobra, ko se prične redno zaseda-
nje.

Naraščajoč razkol med hitlerjevci

Borba za sodelovanje z nemškimi nacionalci — Upor med napadal-
nimi oddelki v Šleziji

Monakovo, 10. oktobra. g. Govorice o
razkolu v narodni socialistični stranki no-
čejo potrditi. Snóči se je zvedelo, da sta
poslanec Strasser in dr. Göbbels ponovno
zahtevala od Hitlerja odstranitev voditelja
napadalnih oddelkov Röhma in brezobzir-
ni boj proti nemškimi nacionalcem, ker
bi se sicer odcepilo radikalno krilo stran-
ke. Danes objavlja socialno-demokratski
list »Münchener Post« od poučene strani
podrobnosti o nasprotjih med Röhmom in
Hitlerjem na eni in majorjem Buchom na
drugi strani. Major Buch se zavzema za
politično sodelovanje z nemškimi nacio-
nalci, dočim vztraja Röhm in Hitler na
borbi proti Papenovi vladi. Obe skupini
delujeta v stranki s tajnimi organizacijami.
Major Buch si je ustvaril tudi telesno stra-
žo, ker pričakuje napad prištevca Röhma,
ki je bolj pristaja radikalizmu ter skuša
Hitlerja pridobiti za odpušitev tako zva-
ne legalne teorije. Svojo zahtevo utemelji-
je s tem, da se člani napadalnih in zaščit-
nih formacij ne morejo več vzdržati na se-
danjem potu. Zlasti velik vtis je napravila
v Riavi hiša vest o uporuh med napadalni-
mi oddelki v Šleziji. Člani teh formacij
trgujejo s svojim orožjem in drugimi pred-
meti, ki so jih dobili od stranke.
Berlin, 10. okt. s. Volina borba v Nem-
čiji postaja živahnjša. Dr. Goebbels je
pismeno pozval vodstvo nemške nacio-

nalne stranke, naj pošlje na veliko zboro-
vanje narodnih socialistov v berlinski
sportni palači 12. oktobra enega svojih
najboljših govornikov, ki bo smel eno v-
nemoteno govoriti in mu bo zagotovljena
osebna varnost. Zdi se, da bodo nemški
nacionalci sprejeli ta poziv na govorniški
dvorci, ki se pričakuje z veliko nape-
tostjo.

Gerdanen, 10. oktobra. T. Tukajšnje ob-
činske volitve so izzvale veliko zanimanje
po vsej Nemčiji, ker so dale zelo zanimi-
ve rezultate. V primeri z izidom parla-
mentarnih volitev so narodni socialisti na-
zadovoli za 64 odstotkov. Dobili so namreč
483 glasov napram 1074; prav tako so na-
zadovoli socialni demokrati, ki so dobili na-
pram 1041 glasovom pri zadnjih državno-
zbornih volitvah sedaj le 593 glasov. Na-
sprotno so zelo porasli glasovi nemški na-
cionalcev.

Novi potresi v Grčiji

Atene, 10. okt. Na polotoku Halkidi-
ke se je v pretekli noči znova pojavil po-
tres. Nastali so nekaj potresnih sunkov,
od katerih je bil le eden nekoliko močnej-
ši. Prebivalstvo je pobegnilo na prosto.
Svarna škoda je le neznatna, ker je zara-
di prejšnjih potresov skoro že vse poru-
šeno.

SESTANEK MACDONALD-HERRIOT

Herriot je sprejel povabilo Macdonalda — Sestanku pripisujejo v
mednarodnih krogih važnost v razorožitvenem problemu

Pariz, 10. okt. s. Angleški poslanik Tyrrel,
ki je v nedeljo izročil Herriotu vabilo svoje
vlade za razgovor z Macdonaldom, je danes
zopet posetil francoskega ministrskega pre-
sednika. V političnih krogih se govori, da je
Herriot načelno sprejel povabilo. Sedaj se
vršijo še pogajanja o datumu njegovega od-
potovalja v London. Herriot bo najbrže od-
potoval v London proti koncu tega tedna.

London, 10. oktobra. AA. Komunikacije
angleške vlade, izdan danes popoldne, pravi:
»Ceprav še ni podrobno določeno, je ver-
jetno, da bo predsednik francoske vlade
Herriot še ta teden obiskal London, da iz-
menja na kratko svoje misli o razorožitvi s
predsednikom angleške vlade Macdonaldom.
Načrt o nameravani konferenci štirih držav,
ki naj bi razpravljal o sporu, ki je na-
stal z odhodom nemške delegacije z razoro-
žitvene konference, ni bil preko nedelje iz-
premenjen. Zainteresirane države so načelno
pristale na konferenco, vendar konferenci
še ni določen čas, ne kraj.

London, 10. oktobra. AA. V angleških
uradnih krogih formalno demantirajo vesti,
da bi se bila Anglija kakorkoli obvezala
nasproti Nemčiji. Te vesti izvirajo iz Žene-
ve in jih je objavil tudi »Matin«, ki je po-
ročal, da se je Macdonald zavezal, da bo
podpiral nemške zahteve. V Londonu na-
sprotno izjavljajo, da jim ne samo ni nič
znanega o takih in podobnih obvezah, tem-

več celo naglašajo, da je objavljjanje takih
neutemeljenih glasov škodljivo in usodno
posebno v trenutku, ko se zdi, da je na
obzoru rešitev dozdaj nerešljivega proble-
ma. Širjenje takih vesti samo po nepo-
trebnem zbujata dvome, ruši medsebojno za-
upanje in daje potuho nekaterim škodli-
vim vplivom.

Pariz, 10. oktobra. s. Kakor poroča list
»Volonte«, sloni novi francoski razorožit-
veni načrt v glavnem na načrtu predsedni-
ka USA Hooverja. Francoska vlada je spre-
jela Hooverjeve predloge pod pogojem, da
se ameriški načrti izpopolnijo z določili o
organizaciji varnosti in medsebojne pomo-
či. List pravi, da bodo pozvali Zedinjene
države in Anglijo, naj proglašata gospodarsko
blokada proti vsakemu napadalcu v
korist napadenega. Šele, če bi se to zgo-
dilo, bi Francija mogla pristati v principu na
nemške zahteve o ravnopravnosti v obo-
roževanju. List zahteva, da bi se morala
pred sprejemom takega načrta rešiti tudi
vsa francosko-nemško-poljska sporna vpra-
šanja, v prvi vrsti vprašanje nemških
vzhodnih meja.

London, 10. oktobra. s. Vest o novem
francoskem načrtu, po katerem naj bi se

izvršila razorožitev Evrope v etapah, v an-
gleških krogih ni bila sprejeta s simpatija-
mi. Posebno desničarski tisk je proti fran-
coskim predlogom ter naglašal, da se v njih
dejansko le pogreva ženevski protokol iz
leta 1924 in zrcali celo lanske Tardieuov
načrt Društva narodov, naglašajo listi, bi
se moglo šele pozneje razviti v organizaci-
jo, ki bi bila sposobna vršiti zadostno kon-
trollo glede razorožitve, kakršno zahteva
Francija. Na žalost pa danes ta instituci-
cija še ni v tako srečnem položaju. Poseb-
no težavna je kontrola letal in tankov.
»Daily Telegraph« je objavil prav tak član-
ek pod naslovom: Načrti, ki jih Anglija
ne more sprejeti.

London, 10. oktobra. s. »Sunday Times«
objavlja senzacionalno vest, da je pred
nekaj tedni japonska vlada ponudila Fran-
ciji vojaško zvezo. Francosko zunanje mi-
nistristvo je vzelo japonske predloge v pre-
tes in je glede njih konzultiralo mnogo
francoskih diplomatov in državnikov. Po
vsestranski proučitvi pa je francoska vla-
da japonske predloge zavrnila. Posebno se
je za to zavzemal neki starejši diplomat,
ki je dober poznavalec orientalskih pro-
blemov. Izmed razlogov, ki so francosko
vlado pripravili do zavrnitve japonskih po-
nudb, je tudi ta, da se francoska vlada ni
hotela pokazati neolajno napram drugim
velesilam, ki so zainteresirane na Daljnem
vzhodu in v Društvu narodov.

Sklicanje senata

Beograd, 10. oktobra. p. Seja senata je
sklicana za 17. t. m. ob 10. dopoldne. Na
dnevnom redu je določitev dnevnega reda
prihodnje seje. Za 17. uro popoldne iste-
ga dne je sklicana seja kluba senatorjev.
Na dnevnom redu je reševanje tekočih
zadev.

Zločinska akcija odpadnikov

Beograd, 10. oktobra. M. Preiskava o
napadu na orožniško postajo v Bušanin in
o spopadu z razbojniki na Velebitu je od-
krila celo vrsto sokrivcev, večinoma so-
rodnikov tako zvanih emigrantov, ki so
zaradi raznih zločinov pobegnili v inozem-
stvo. Aretirana je bila cela vrsta oseb, ki
so po večini v sorodu z zloglasnimi be-
guncema Rukavino in Devičem, osumje-
nima raznih napadov in zločinov. Ugoto-
vljeno je, da so tihotapili orožje in peklens-
ke stroje preko Zadra in Reke v našo
državo. Zato so dobivali večje denarne na-
grade od Pavelića in nekoga Servacija.
Aretiranci so izpovedali, da tvorijo ta akcija
sestavi del ilegalne akcije, ki je bila na-
meravana v Karlobagu in Gospiću ter da
so akcijo financirali Božgari in Madžari.
Preiskava se nadaljuje in bodo krivci iz-
ročni sodišču.

Enotna gozdarska in rudarska terminologija

Beograd, 10. oktobra AA. Minister za
gozdove in rudnike je imenoval komisijo z
nalogo, da sestavi enotno strokovno ter-
minologijo. V komisiji je več višjih urad-
nikov ministrstva za gozdove in rudnike,
za prosvetno ministristvo pa bo v komisiji
vse učno osobe gozdarskih oddelkov kme-
tiskih fakultet v Zagrebu in Beogradu.

Kontingent našega uvoza živine in sadjja v Francijo

Beograd, 10. oktobra AA. Francosko
kmetijsko ministristvo je odredilo tele kon-
tingente za uvoz iz Jugoslavije: oktobra,
novembra, decembra 1250 stotov svinj in
55 stotov salame (salamo samo za Poru-
je), oktobra 3400 st. tov jabolk in hrusk,
novembra 1500 in decembra 100 stotov ja-
bolk in hrusk. V oktobru smemo izvoziti
1050 stotov mandljev, svežih sliv, breskev
itd., novembra in decembra pa nimamo po-
sebnega kontingenta, nego smo deležni sa-
mo kontingenta za »ostale države«, ki zna-
ša 400, odnosno 350 stotov.

Spopadi hitlerjevcev in socialistov v Avstriji

Dunaj, 10. okt. d. Narodni socialisti so
včeraj priredili po vsej Avstriji zborova-
nja, ki so se po večini končala z izjedi.
Večje zborovanje so imeli tudi v Boljku,
kjer je prišlo do spopadov med politični-
mi nasprotniki in je policija izvršila več
aretacij. V Gmündu so imeli narodni so-
cialisti v soboto zvečer shod, na katerega
so povabili tudi socialne demokrate. Po
daljši debati je prišlo na shodu do pre-
tepa, v katerem je bilo ranjenih 15 haken-
kreuzerjev in socialnih demokratov.

Melk, 10. okt. d. V noči na soboto je
prišlo na Rotovškem trgu v Melku do bu-
dih spopadov med narodnimi socialisti in
socialnimi demokrati, ki so se vračali s
svojega shoda. Narodni socialisti so pri-
čeli izrivati in ko so socialni demokrati
reagirali na njihove klice, so planili nante
z noži in gorjačami. Nastala je prava bit-
ka, v kateri je bil zaboden v trebuh eden
narodnih socialistov. Narodni socialisti so
nanadli nato člana Schutzbanda o kate-
rem so domnevali, da je zabodel njihove-
ga tovariša, ter so ga hudo ranili. V na-
daljnjem pretepu je bilo ranjenih še 13
oseb. Izgledi so trajali do 2 ponoči, ko
je prišla stotinja vojaštva ter razgnala de-
monstrante.

Podaljšanje deviznega kredita Jugoslaviji

Basel, 10. okt. s. Na današnji seji upra-
vnega odbora banke za mednarodna plačila
se je sklenilo podaljšanje kreditov za Ju-
goslavijo. Avstrijo in Madžarsko, ki bi za-
padli še ta mesec, za nadaljnje tri mesece.
Prihodnja seja upravnega odbora bo 7. no-
vembra.

Strašna rudniška nesreča

London, 10. oktobra. AA. Davi ob 6.
se je pripetila v premogovniku Plank v
Leighu strašna nesreča. Dvigalo, ki bi se
moralo spustiti v rov in v katerem je bilo
20 delavcev, se je nenadoma utrgalo, zer-
melo s silno naglico v globino in se razbi-
lo. Poklicali so takoj zdravnike, ki so se
z drugim dvigalom spustili v rov, vendar
pa niso mogli več dosti pomagati. Dvigalo
je namreč priletelo v grezino in je 19
delavcev utonilo in so rešili le enega, ki
je prej skočil iz dvigala.

2 milijona litrov petroleja v plamenih

Larochele, 10. oktobra AA. V tukaj-
šnjem skladišču petroleja, bencina in ben-
cola je izbruhnil požar, ki je mahoma za-
vzel ogromne dimenzije. V skladišču je bilo
2.390.000 litrov goriva.

Polom nemške politike

Velika nemška ofenziva zadnjih mesecev, ki naj bi bila prvi korak k oživitvi nekdanje nemške boje sile, je doživela zaenkrat popoln poraz. Pričakovani uspehi so izostali in Nemčija je bila potisnjena v Zenevi v obrambno črto. Njeno stremeljenje po oboroževanju, obujanju nekdanjega pruskega vojaškega duha in njena težnja, oživiti vse stare tradicije predvojnega Nemčije, so zaigrali celo mnogo važnih pridobitev, ki sta jih z nemajhnno spretnostjo priborila njena prejšnja zmernejša državniška Stresemann in Brüning. V Nemčiji palogoma že čutijo, da po vojni še niso bili nikdar tako osamljeni kot ravno sedaj.

V vsej povojni politiki so Nemci poglajali največje nade na Anglijo. Tudi od Italije so kljub svarilom in nezaupljivosti levice pri vsaki važnejši odločitvi ali pomembnejšem mednarodnem sporu pričakovali izdatno pomoč, saj je Italija ob vsaki priliki pokazala svoje nezadovoljstvo s stanjem, ustvarjenim z mirovnimi pogodbami. V mnogih primerih je podpora Londona in Rima tudi v resnici mnogo pomagala Nemčiji. Linija London-Berlin-Rim je postala temelj nemške zunanje politike in naj bi postala tudi glavna smer vse nove evropske politike.

Vsi ti veliki načrti pa so se izjalovili. Še predno so se pokazali prvi obrisi njihovega uveljavljanja, krivdo pa zavrača nemška politična javnost na glavna predstavnikinja sedanjega režima, Papena in Schleicherja. Znam republikanski publicisti Gerlach pravijo: »Pri nas imamo navado padati z neba. Papenu se je pripetila prav enaka nesreča kot leta 1914 njegovemu tovarišu Betmannu. Vsi smo vedeli, da bo Francija zavrnila nemški memorandum o oboroževanju in zahtevah. Toda od Anglije smo pričakovali pomoč. Namesto pomoči pa smo dobili odgovor, ki je vse osupnil in presenetil. Kako nam je bilo mogoče živeti v Berlinu v iluziji o pravem razpoloženju v Angliji? Zato, ker ima naša poročevalna služba že dolgo časa svoje želje za resnico in natančno niti najmanjšega pojma o psihologiji narodov.«

Tudi one države, ki so do sedaj podpirale nemške zahteve, so pričele postajati previdnejše, in sicer ne toliko zaradi topov in tankov, ki se skrivajo za temi zahtevami. Tisoč tankov v francoski armadi smatra Evropa za manjšo nevarnost kot pa ohiš 10 papirnatih tankov, ki so se jih posluževali na nemških manevrih ob Odr. Narodi pač verujejo v miroljubnost francoskega naroda, dočim ob enem s strahom opazujejo, kako zopet vstaja

bojni duh v Nemčiji. Treba je samo malo pogledati ukrepe, ki so spremljali diplomatski koraki Nemčije glede oboroževanja. Službeno vežbanje mladine v »vojnem sportu«, graditve nove kizharke »C« v času, ko se bori Nemčija z največjimi finančnimi težavami, veliko čiščenje v diplomatski službi, kjer so bili odstranjeni zadnji učenci Stresemanna, vse to so zgornje priče pravne razpoloženja v Nemčiji. Nič čudnega ni torej, da so pri takih razmerah postali previdni tudi Angleži.

Seveda se Nemčija sedaj silno trudi, da bi popravila svoj diplomatski poraz in si znova pridobila naklonjenost Anglije. Prestavitve dosedanjega nemškega poslanika Höschja iz Pariza v London, je ena izmed potez, ki naj bi s časom vsaj malo omiliha nemški neuspeh. Poslanik Hösch je dobil namerč za časa svojega bivanja v Parizu s svojimi dobrimi zvezami z vodilnimi osebnostmi francoske politike globok vpogled v vse pojave francoskega političnega življenja. Njegova sedanja mislija v Londonu zato ni samo ta, da zopet izboljša angleško-nemške odnose, temveč tudi, da uporabi svoje izredno poznavanje Francije za razrahljanje vezi, ki spajajo še vedno Francijo in Anglijo.

Posledice neuspele nemške ofenzive v vprašanju oborožitve so se pokazale celo na italijanski liniji. Italijanska politika doslej pač še nikdar ni zamudila prilike, da ne bi podpirala nemškega stališča proti Franciji. Tudi, dokler se ni bilo znano, kakšno stališče bo zavzela Anglija v oboroževalnih zahtevah Nemčije, so Italijani neumorno dokazovali upravičenost nemških zahtev. Čim je Anglija tako odločno nastopila proti Nemčiji, se je tudi v Italiji pokazala nesigurnost. Italija je namreč v vseh vprašanjih, ki se tičejo francosko-nemških odnosov, prisiljena, da gre roko v roki z Anglijo. V nobenem slučaju se ne more nasloniti samo na razoroženo Nemčijo ter istočasno tvegati nasprotje Pariza in Londona. In tako je bila sedaj tudi Italija, ki se trdovratno brani vsakega sporazuma s Parizom, primorana, da da dvojnemu germanofiliškemu tonu nižjo noto.

Tako se je velika nemška ofenziva na črti London-Berlin-Rim, ki naj bi popolnoma izolirala Francijo in omajala tudi versailleski mirovni sistem izjalovila. Še predno so se pokazali njeni prvi obrisi, Nemčija bo pač slej ali prej morala uvideti, da politika nasilstev nikdar ne rodi trajnih uspehov in se bo zato hočeš nočeš tudi ona morala odločiti za edino pravo pot sporazuma z narodi.

Manjše države in Društvo narodov

Enakopravnost držav v teoriji in odločilna moč velesil v praksi — Dve vrsti članov v svetu in tajništvu DN — Borba za podtajnike

Zeneva, 9. oktobra. Po statutu Društva narodov so vse države, ki so se mu priključile, njegove enakopravne članice. Vsaka država, pa naj šteje sto milijonov ali sto tisoč prebivalcev, ima v Društvu narodov en glas. Vsaka je v skupščini Društva narodov zastopana po treh, in v vsaki komisiji po enem delegatu. Celotako daleč gre ta teza o popolni enakopravnosti, da ima vsaka država pravico veta in da je za vse važnejše sklepe potrebno soglasje vseh držav. V teoriji so na ženevskih tleh enakopravnost vse države, velike in male, močne in slabe.

V praksi je seveda položaj bistveno drugačen. Skupščina Društva narodov je zelo okoren in velik aparat; sestaja se vrh tega normalno le enkrat na leto. Naravna posledica je, da imata moč in vpliv Društva narodov v rokah aparata, ki sta bolj gibljiva in bolj ažurna, in to sta na eni strani svet Društva narodov, na drugi strani pa sekretariat Društva narodov. V teh dveh instancah pa se kaže enakopravnost držav že v precej drugačni, za države, ki ne spadajo v krog velesil, zelo malo ugodni luči.

V svetu Društva narodov, ki se sestaja po večkrat na leto in avtonomno rešuje najvažnejše zadeve, so si znale velesile zagotoviti prednostni vpliv. Res nimajo v njem večine, toda edino one so, ki imajo v njem stalno zastopstvo. Šest mest je trajno rezerviranih za Anglijo, Francijo, Italijo, Nemčijo, Kitajsko in Japonsko, na vseh ostalih 50, ali po sprejemu Iraka sedaj 51 držav pa odpade le osem mest. Ker se ta večina menjava, je uverljivo, da imajo velesile glavno besedo že zato, ker se v svetu trajno, ne glede na vpliv in moč, ki ju imajo velesile, zato, ker so pač velesile.

Podoben je položaj v tajništvu Društva narodov. To je mogočen urad, ki šteje nad tisoč namestencev in ki lahko zelo vpliva na vse poslovanje Društva narodov. Ali naj Društvo narodov v tej ali oni zadevi intervenira pri kakih vladah ali ne, naj ta ali ona stvar pride na razpravo pred svetom ali celo plenarno skupščino in s tem v javno diskusijo, ali pa naj neopazna roma v arhiv, o vsem tem odloča tajništvo. In tajništvo samo je strogo birokratično urejen aparat. Njegov šef in odgovorni predstavnik je svet generalni tajnik, ki mu stoji ob strani še štirje podtajniki. Vsa ta odločujoča in vplivna mesta pa so rezervirana za velesile. Sedanji generalni tajnik sir Eric Drummond je Anglež, njegovi podtajniki so po en Francez, Nemec in Italijan; dokler so bile v Društvu narodov še Združene države, so imeli tudi one svojega podtajnika. Med ostalimi uradniki so sicer državljani manjših držav, a večina jih odpade zopet na velesile in dobra tretjina držav v tajništvo sploh ni zastopana.

Uverljivo je, da se vedno na novo polavlja odpor proti takemu odnosu in v zapostavljanju srednjih in manjših držav. Mail antant se je sicer posrečilo, da si je izvajala v svetu Društva narodov nekakšno

vo pokazala, kako zelo je po pruskem imperializmu ožročen mirni razvoj sveta.

Prav pikre opazke na račun velesil so se slišale ves pretekli teden v proračunski komisiji Društva narodov. Proračun je treba temeljito reducirati in v debat; so se ob tej priliki mnogi zastopniki malih držav spravili zlasti nad podtajnike, katerih vsak ima več službenih prejemkov kakor štirje naši ministri skupaj. Ker imajo velesile v sekretariatu Društva narodov po enega podtajnika, jim ni potreba, da bi imeli v Zenevi še kako drugo zastopstvo. Faktično ga tudi nimajo, med tem pa si morajo vse druge države vzdrževati posebno poslanstvo ako hočejo imeti v Društvu narodov trajne stike. Vse stroške morajo kriti same, dočim zastopstva velesil, podtajnike in uradnike njihovih kabinetov, vzdržujejo vse države skupno, torej tudi male države. Številni govorniki so zato zahtevali, naj podtajnike, čeprav so formalno namestenci Društva narodov, plačujejo velesile same. Ob enem so zahtevali, naj bodo vodilna mesta v Zenevi v enakem meri dostopna vsem uradnikom sekretariata ne glede na državljansko posameznika, pravilno so poudarjali, da so male države zastopane tudi s tem, ako uradniki, ki so njihovi državljani, ne morejo doseči takih položajev, kakor pripadniki velesil, čeprav osebno nimajo nikake boljše kvalifikacije.

Gotovo so taki in slični pomisleki tehtali. Zaradi njih, pa še zaradi drugih koščitih zadev, ki so v zvezi z redukcijskim proračunom, je položaj v proračunski komisiji do št. napet. Dočim so vse druge komisije svoje delo že končale, v proračunski komisiji še vedno disputirajo in se pogajajo; vse kaže, da bo ona zadnja, ki bo skupščini predložila svoj elaborat. Da pa tudi v njem koncem koncev za velesile ne bo ničesar neprijetnega, o tem že danes ne dvomijo nihče.

Shod poslanca Drmelja v Studencu nad Sevnico

V nedeljo zjutraj se je vršil v lepi gorski občini Studenec nad Sevnico dobro uspel shod nove vsedržavne stranke, katerega so se udeležili tudi domači narodni poslanci g. Alojzij Drmelj, poslanec gornjegrajske g. Rasto Pustoslavšek in tajnik sreskega odbora JRKD v Krškem, novinar g. Oton Ambrož. Vsi gostilniški prostori župana g. Janca so bili nabit polni. Shod je otvoril in vodil tajnik g. Boris Petarič, ki je najprej prisrčno pozdravil došle ugledne zastopnike stranke in se potem bavil z domačimi razmerami in težavami.

Domači poslanec g. Alojzij Drmelj je obširno razpravljal o plodovitosti delovanju Narodne skupščine za malega človeka, v prvi vrsti kmetu. Razložil je pomen odprave žitnega monopola, dobrote in velike olajšave trošarinskih zakonov, odpravo banovskega kuluka, znižanje zemljiškega davka in se končno še posebej bavil z zakonom o zaščiti kmetov. Omenil je razne predloge in načrte, kako bi se rešilo najbolj pereče vprašanje razdolžitve kmetov. Po njegovem mnenju je najvažnejše vprašanje revalorizacija kmetijskih pridelkov in s tem v zvezi pravično sorazmerje med cenami kmetijskih in industrijskih pridelkov. G. poslanec je razložil tudi veliki pomen, ki bi ga imele kmetijske zbornice za zastopanje interesov kmetijskega stanu. Končno se je bavil še z nekaterimi gospodarskimi vprašanji krškega sresa ter omenil hvaljevredno inicijativo bošnjaškega graščaka g. Nika Jakla, ki je prostovoljno odstopil občinam Boštanj in Studenec del svojega gozda, kar so prisotni zborovalci sprejeli z velikim zadovoljstvom.

Gornjegrajski narodni poslanec g. Rasto Pustoslavšek je naglasil, da je dosedanje delovanje Narodne skupščine, ki se je setala v zelo resnih časih, jasno dokazala, da je Narodna skupščina prava predstavljateljica kmetijskega stanu. Poljudno je pojasnil notranje razloge gospodarske depresije in ostro grajal delovanje vlad pred kraljevim manifestom, ki niso storile svoje dolžnosti in so zamudile pravi čas, tako, da nismo bili dovolj pripravljeni na svetovno gospodarsko krizo, ki bi jo sicer večino lažje obutili. G. poslanec je nato razložil osnovno načelo naše finančne politike: ravnateljstvo državne proračuna za vsako ceno in rigorozna štednja na vseh področjih. Narodna skupščina, ki se sestane v kratkem, bo v prvi vrsti podajala veljavno dosedanjega zakona o zaščiti kmetov za toliko časa, dokler ne stopi v veljavo novi zakon o razdolžitvi kmetijskih dolgov. V drugi vrsti se bo izvedla najširša dekoncentracija, ki jo v vseh krajih pričakujejo z velikim zanimanjem. Končno je g. poslanec odločno zavrnil početje gotovih ljudi, ki begajo ljudstvo po naših vaseh z raznimi izmišljotinami, v katere niti same ne verujejo.

Tajnik sreskega odbora JRKD v Krškem, novinar g. Oton Ambrož, je omenil razveseljiv napredek nove vsedržavne stranke v krškem srezu in sploh v vseh dravski banovini ter naglašal veliki pomen dobro organizirane osnovne celice stranke, krajevne organizacije, posebno pri bodočih volitvah v občinske odbore in banovinske sabore.

Po shodu sta poslanca Drmelj in Pustoslavšek obiskala celo vrsto uglednih pristavev stranke v občinah Studenec in Boštanj.

Bolgarska udeležba na balkanski konferenci

Sofija, 10. oktobra. M. Snoči je bolgarski nacionalni komite za balkansko konferenco sklenil, da se udeležijo letošnje balkanske konference pod pokrovom, da bosta Grčija in Jugoslavija izpolnili obveznosti, ki sta jih prevzeli na dosedanjih balkanskih konferencah glede bolgarskih narodnih manjšin. Če tega ne bosta storili, se bolgarski odbor ne bo udeležil nobene balkanske konference več.

Uspeh socialistov v Belgiji

Bruselj, 10. oktobra. AA. Pri večerajšnjih volitvah je socialistična stranka dosegla velike zmage. Liberalna stranka je ohranila svoje položaje, katoliška stranka je povsod močno nazadovala, komunisti in Flamci pa so ohranili svoje dosedanje položaje. Politični krogi tolmachi izidovitev kot demonstracijo prebivalstva proti sedanji vladi. Zdi se, da bo predsednik vlade Renkin moral zato razpustiti parlament in senat še pred prvotno določenim rokom.

Borba proti kartelom v češkoslovaški

Vlada pripravlja nov zakon o kartelih, ki naj omogoči vladi vpliv na določevanje cen kartelskih proizvodov, ki niso v skladu s sedanjimi gospodarskimi prilikami

Praga, 10. okt. M. V najkrajšem času bo češkoslovaška vlada predložila parlamentu nov zakon o kartelih, ki ga je minister pravde pripravil že pred delj časom. Namen tega zakona je, da omogoči vladi intervencijo v pogledu vezanega gospodarstva kartelov, trustov in koncernov in pridobitev večjega vpliva na razvoj cen raznih industrijskih proizvodov. V češkoslovaškem tisku se vodi živahna razprava o kartelskem gospodarstvu ter se kartelom in ostalim ustanovam, ki imajo za posledico vezano gospodarstvo, očita, da vzdržujejo cene svojih proizvodov na višini, ki nikakor ni v skladu s produkcijskimi stroški. Dočim

je se lanija gospodarska kriza vrgla cene ostalih proizvodov globoko pod predvojni nivo, pa vzdržujejo karteli cene visoko nad predvojnimi nivojem in s tem onemogočajo ozdravljenje gospodarstva. Delavske meze so nasprotno karteli znatno znižali, kar pa se dosedaj v cenah ni nikjer čutilo. Na ta način je samo oslabljena kupna moč širokih ljudskih slojev na korist male skupine ljudi, ki vedrojo in oblačijo v kartelih. Statistike, ki jih objavlja češkoslovaški tisk, dokazujejo veliko razliko med svobodnimi in kartelskimi cenami, kar se čuti skoro v vseh panogah industrijske proizvodnje.

† Josip Rudež

Novo mesto, 10. oktobra.

V gradu na Tolstem vrhu, ki leži na vznožju večno zelenih tihih Gorjanec, je večeraj umrl graščak g. Josip Rudež. Pokojnik je bil rojen na očetovem domu, v tolstovski graščini pri Orehoviči, l. 1873 ter je obiskoval novočesko gimnazijo in se kot sin veleposelnika posvetil predvsem kmetijstvu in vinogradništvu. Ker si je hotel v tej panogi pridobiti obširnejše strokovno znanje, ga je oče Karel poslal v znano klostereubursko šolo, ki jo je dovršil z odličnim uspehom. Po očetovi smrti je prevzel vse domače gospodarstvo, ki ga je večje in vzorno vodil do svoje prerane smrti. Že kot mladenič je bil pokojnik navdušen Jugosloven ter mu je bila poleg slovenske knjige najljubše čtivo srbska literatura. Kakor njegov oče, ki je umrl pred dobrih 40 leti, je bil velik rusofil ter stalno v stikih z vsemi sedanji slovenskimi pisatelji, zlasti s Trdinom kot svojim stalnim gostom, tako je tudi pokojnik stal vedno na braniku slovenskega napredništva. Bil je vse svoje življenje velik podpornik vseh kulturnih in humanitarnih društev, zlasti pa Ciril-Metodove družbe. Bil je tudi časten član šentjernejskega Sokola. Pokojnik se je l. 1899 poročil z gđ. Marijo Globočniko, hčerko akademskega slikarja in profesorja ljubljanske reške Frana Globočnika. V srečnem zakonu se mu je rodila hčerka edinka Vlasta, ki je sedaj poročena z inž. Herbertom Schöppom. V kmetijski panogi, ki se je oklenil z vsem svojim srcem, je stregel kot strokovnjak, o čemer so pričali njegovi domači pridelki, zlasti sadje in vino, ki so dobili na raznih razstavah prve nagrade. Bil je skrben gospodar ter je živel le za svojo čislano družino. Kako je bilo njegovo srce odprto siromakom in nesrečnikom, je najboljši dokaz deistvo, da ni pustil oditi nobenega prosilca brez daru.

Med vsem je moral blagi mož skriti marsikatero srbsko knjižno delo, ki ga je imel v svoji bogati slovanski knjižnici, da ga ne bi denuncirali in morda odpeljali na ljubljanski grad ali pa kam drugam. Zlasti je bilo zanj opasno, ker so oblasti vedele, da imajo slovenski literati pri nemem zatocišču in živahne debate zvečer. Velika deska, na kateri so bile nameščene fotografije srbskih književnikov od Nemanje do l. 1890, je bila povod neštetim preiskavam. Med pokojnikovimi intimnimi prijatelji je bil tudi pokojni ravnatelj kmetijske šole na Grmu Bohuslav Skalický, čegar sošolec je bil v Klostereuburgu. V petek je velikega rodoljuba zadela kap, ki mu je končno večeraj dopoldne pretrgala nit plodonosnega življenja. Pogreb bo v torek ob 3. pop. iz grajske kapelice na pokopališču v Orehoviči.

Naj bo pokojniku ohranjen blag spomin, njegovi rodbini pa naše iskreno sožalje!

Ogromna množina gob na ljubljanskem trgu

Ljubljana, 10. oktobra.

Armada gobarjev so se na Dionizijevo nedeljo razkropile daleč naokrog po vseh gozdnih vrhovih ljubljanske okolice. Delavske rodbine so že zgodaj odrinile od doma in so se polodne vračale s polnimi nahrbtniki gob. Pa tudi okoličani iz vseh naselij so hiteli v gozdove. Od Golovca naprej je po vseh gričih in grebenih tja do Grosupljeja in Višnje gore kar mrgolelo gobarjev vsake starosti, dalje tam okoli Sv. Lenarta, Javorja in tja do Litije so ljudje brskali za gobjami. Se zlasti živahno pa je bilo okoli Komende, Cerkelj in Smlednika, kjer je sploh najugodnejši teren za jurčke in druge vihtne vrste. Ljudje so nabrali ogromne množine jurčkov, kar se je v izrednem obsegu pokazalo tudi na današnjem ponedeljkovem živilskem trgu, ki je bil takorekoč ves v gobjah.

Naval je bil tako velik, da so bili tržni organi prisiljeni prepustiti skoro polovico Vodnikovnega trga samo gobaricam. Za grob drugega pred semeniščem določeni prostor je bil do zadnjega kotička zaseden, tudi na sadnem trgu so prevladovala gobe, a bližnji veliki prostor za zelenjavo je bil sploh natrpan z gobjami in je le tu in tam bilo opaziti kako zeleno peresce. Čudje niso prinašali na trg gob samo v cekarčih, kakor običajno, marveč kar v jerebasih, košarah in nahrbtnih koših, ki jih je bilo skupno najmanj 800. Računajo, da je bilo na trgu do 10.000 kg gob. Vse so šle naglo v denar in so vrgle blizu 50.000 Din.

Ogromna množina je seveda povzročila nagel padec cen. Do preteklega petka so bile cene gobah še prav visoke, namreč 10 do 12 Din kg, merica 5 do 6 Din. Danes pa merica sploh ni prišla v poštev, marveč so jih samo tehtali in prodajali na kilogram. Najnižja cena je bila 2,50 do 3 Din kg in mnoge gospodnje so jih kupile kar po 10 in še več kg, pa same lepe, zdrave in čiste. Ob navadnih dneh bi morale štati najmanj 100 Din za tako množino. Tržna kronika niti pred vojno niti po vojni ne beleži tako velikega dovoza gob na trg, saj jih je bilo kakor krompirja ob sejmjskih dnevih. Za gobe se šele sedaj začela prava sezona. Suhе gobe, za katerih kg je treba 10 do 11 kg svežih, so sedaj po 32 do 38 Din kg, najlepše res zbrano blago pa po 40 Din.

Iz poštne službe

Beograd, 10. oktobra p. Z odlokom prometnega ministra sta premeščena Anton Mikičevac in Anka Hudeals s počte Bled I. k pošti Ljubljana I.

85 letnica dr. Jovanovića-Batuta

Beograd, 10. oktobra.

Danes praznuje svoj 85. rojstni dan velik učenjak in plodovit pisatelj na polju narodne higijene, upokojeni univerzitetni profesor dr. Milan Jovanović-Batut, ki je že dolga desetletja brez mere vztrajen v borbi proti boleznim in smrti in je tudi svoj visoki starost dočakal v nenavadni čistosti in svežosti. Slavljenčev ime je znano širom domovine najširšim slojem, če ne drugače, že iz vsakršnih poljudnih spisov za čuvanje zdravja, slovi pa tudi daleč preko meje, kajti dr. Jovanović-Batut je velik učenjak - bakteriolog, častni doktor beograjske, zagrebške in dunajske medicinske fakultete; v medicinski biblioteki »Haskovec« v Pragi je tudi lepo število njegovih znanstvenih del.

Velik del svojega plodonosnega življenja je ta vztrajni in plemeniti učenjak posvetil socialni higijeni našega naroda in se je zaradi tega že pred dolgimi leti podal med narod, v najbolj zapuščene kraje, da bi tam dobil prave smerice za široki delokrog medicinskega sociologa in pedagoga. Proučil je v to svrhu razmere, najhujša in običajna naroda in zato so njegovi spisi narodu koristni in največji meri, ker ga poučujejo na način, ki je narodu popolnoma domač. Ta znameniti medicinski sociolog in pedagog je tudi ustanovitelj mnogih pokretov proti nalezljivim boleznim in velikanske so njegove zasluge pri terminologiji poljudnih higijskih spisov. Vse izraze je tehtno izbral iz narodne govorice in življenja in zato so tudi učinkoviti v najpopolnejši meri.

Dr. Jovanović-Batut je eden glavnih ustanoviteljev beograjske medicinske fakultete. Ko mu je bila že večkrat pomnjena katedra za bakteriologijo na praški univerzi, se ni mogel ločiti od svoje domovine. Vsi listi, ki smo jih že imeli in jih še imamo v naši državi za propagando higijene in za pobijanje raznih zabod in strasti, kakor je na primer alkoholizem, imajo v starem učenjaku najvažnejšega in najplodovitejšega sodravnika, ki piše duhovite razprave kot navodila za učitelje in druge ljudske prosvetitelje, poljudne silno učinkovite zgodbe o pogubnih posledicah strasti, zabod in zanemarosti, če treba pa tudi lepe pesmice za deco z nevsiljivim poučnim jedrom. Veliko število njegovih važnih znanstvenih del je prevedenih v razne svetovne jezike, brezbrojni pa so njegovi medicinsko-socialni spisi, ki spadajo že med narodno blago. Visoka starost ne ovira njegove plodovitosti in tako upamo, da bo ta učenjak in vzgojitelj še dolga leta deloval med nami.

Uboj pod Šmarno goro

Ljubljana, 10. oktobra.

Kakor je poročalo že ponedeljsko »Jutro«, je nastal v nedeljo zvečer v Srednjih Gmeljnah na cesti hudi pretep med fanti. Večera dopoldne je policija v zvezi s tem ubojem aretirala 22-letnega mizarjskega pomočnika Alojzja Jerino, doma iz Logatca, stanujočega pa v Šmartnem pod Šmarno goro. Jerino so izsledili v poslopju Delavske zbornice in je na policiji izpovedal, da se je nahajal v družbi drugih fantov okrog 22.30 v štrukijski gostilni pod Šmarno goro. Ko so se potem vračali domov, je pričelo leteti med fante kamenje. Čez čas je stopil na cesto neki možki in je med njim ter med fanti hipoma nastal prepri, ki mu je sledil že tudi pretep.

Tudi Jerina je iztrgal iz plota kol in pričel mahati po neznanec. Kam ga je zadel, se Jerina ne spominja in tudi ni vedel, s kom ima opravka. Potem, ko so neznanca podrl po tleh, so vsi zbežali in so pretepači šele zjutraj izvedeli, da je 24-letni zidar Filip Kapič poškodovan podlegel. Aretiralega Alojzja Jerino, ki je baže najhujše mahal po Kapiču, so po zaslišanju izročili sodišču.

Nuncij Pellegrinetti pri papežu

Rim, 10. oktobra. V Rimu se že nekaj dni mudi papeški nuncij na jugoslovenskem dvoru, mons. Hermenegild Pellegrinetti. Papež ga je sprejel v privatni avdienci, ki je trajala pol ure.

Iz nemške diplomacije

Beograd, 10. oktobra p. Tajnik tukajšnje nemškega poslanstva dr. Ringelmann je imenovan za generalnega konzula v Jeruzalemu in bo nastopil svoje novo mesto 1. decembra.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, mestoma deževno, zmerno toplo in vetrovno. — Situacija večerajšnega dne: Anticiklon, ki je v preteklih dneh prevladoval nad vzhodnim delom kontinenta, se je doslej skoro že docela umaknil veliki barometriški depresiji, ki je prodrla nad Evropa z islandske strani in ki se sedaj širi proti jugo-vzhodu. Depresija ima več centrov. Razširila se je delno tudi nad fužno Sredozemsko morje, na drugi strani pa sega do skrajnega severo-vzhoda. Izprememba vremena je povzročila močno deževje in vetrove. Pri nas je pritisk v splošnem padel za 0,5 do 3 mm, najbolj v Sloveniji, najmanj v južnem Primorju. Temperature so porasle za 1 do 7 stopenj, najbolj v srednji Hrvaški in v spodnjem Primorju. Padje so za 1 do 2 le v gornjem Primorju in Gorskem Kotarju. Dunajska vremenska napoved za torek: Nobene bistvene izpremembe, le ponekod manj oblačno, toda le prehodno.

Domače vesti

* Spominska svečanost za branilce Beograda. V nedeljo je minilo 17 let, odkar je Beograd padel v avstrijske roke. Še živijo branilci Beograda so pri tej priliki priredili spominsko svečanost svojim padlim tovarišem. Opravilo v cerkvi Aleksandra Nevskega je odslužil prota Dušan Putnik.

* Bivši ban zopet odvetnik. Službene novine objavljajo, da je bivši primorski ban dr. Ivo Tartaglia ponovno vpisan v imenik splitske odvetniške zbornice.

* Vojaške vesti. Letošnji absolventi nižje šole vojne akademije, sedaj podporočniki, so prideli na službovanje in sicer pehotni podporočniki: Ivan Koren, Socrb Božić, Vuk Rupnik in Albin Cerkvenik kot vodniki 1. planinskega pehotnega polka; Ernest Zelnik kot vodnik 5. pehotnega polka; Viktor Koželj in Vladimir Simončič kot vodnika 40. pehot. polka; Valentin Vertič pa kot vodnik pehotnemu polku kraljeve garde. Artiljerijski podporočniki: Gabriel Hočvar kot vodnik 1. diviziji 16. artiljerijskega polka; Jože Kikel kot vodnik 3. diviziji 16. artiljerijskega polka; Andrej Hojan kot vodnik 2. diviziji 16. artiljerijskega polka; Ervin Znidarič in Alojzij Pelko pa kot vodnika artiljerijskega polka kraljeve garde. Inženjerski podporočniki: Erik Ortner kot vodnik 2. bataljona 1. pionirskega polka; Ferdinand Drogenik, Oskar Klaničnik, Josip Lipovec, Vasilj Marušić in Marjan Teply kot vodniki 2. pionirskega polka; Danilo Krstan in Jože Pevec kot vodnika 2. pontonskega polka; Zorislav Šonc pa kot vodnik železniškemu polku. Imenovana sta: zdravnik dr. Danilo Brezgar za sanitetnega poročnika pri 32. pehotnem polku, poročnik Anton Cerar za vršilca dolžnosti komandirja 4. baterije 8. artiljerijskega polka; nižji vojni uradnik 1. razreda Dragotin Ševšek za vršilca dolžnosti kontrolorja pri komandi 4. armijske ob-

nec pri direkciji državnih železnic Bogdan Vasiljevič se je do ušes zaljublil v dvajsetletno Faniko Šnabovo, ki mu je vračala ljubezen. Bogdan se je hotel poročiti s Faniko, čemur pa se je njena mati odločno uprila. V soboto zvečer je prišlo med njima do prerekanja in orožnik, ki je slučajno bil v bližini, je slišal, ko je Bogdan izjavil, da bo Faniki vrnil fotografijo. Ko pa se orožnik nekoliko oddaljil, je slišal več strelav iz revolverja. Bogdan je streljal na mater in hčer. Obe sta bili nevarno ranjeni. Potem pa je Bogdan obrnil revolver proti sebi ter si poglaval kroglo v glavo. Ostal je na mestu mrtve. Obe ranjenki sta bili prepeljani v bolnico, Bogdanovo truplo pa v mrtvašnico državne bolnice.

* Čudovita zastopnica svinjskega rodu. V bližini domovine slavnega montaončnika, ki ga je zredila posestnica Mina v Dolini, imajo v živalskem svetu še druge posebnosti. Tam pri Gihvi v Veliki Loki se ponasja izredno lepo in veliko svinjo, ki sicer nima posebnega imena, je pa vsekakor nenavadno plodna mati. Ogromna svinja je stara šele tri leta in so jo Gihlovi kupili od župnika v St. Lovrencu na Dolenjskem. Slednji se sploh zelo peča s svinjarejo in dosega zelo lepe uspehe. Že prvo leto je povrgla svinja 11 prašičkov, drugi jih je sledilo 15, tretji 16, pred nekako tremi tedni pa jih je povrgla 22. Skupno je torej povrgla ta čudovita svinja že 68 mladičev. Gihlovi se z njo seveda upravičeno postavljajo in skrbijo za njo v prvi vrsti na ta način, da ji nudijo dobro prehrano, kar lahko zmorejo, kajti v mlino se zmerom najde potrebni približek.

* Dopisovalni esperantski tečaj. Kdor se želi udeležiti tega tečaja, naj se obrne na naslov: Golobč Peter, dipl. esperantski učitelj, Jesenice-Pužnice, Gorenjsko.

* Trajnost prvega vitisa se uveljavlja tudi glede zobovja, kajti samo dobro negovani zobje napravijo polno prikupljivo in čisti vonj iz ust je potreben pri obnavljanju. Zaradi tega ne morete ostati pri negi zob in ust brez Odola, ki ima dvojno izborni učinkovitost, ko daje prijeten vonj ter desinficira obnem ust in zobovja. Odol je antiseptičen.

* Kadilci! Po uporabi »Dianac« paste za zobe se boste počutili kot prerodeni. Cena normalna 5 Din, dvojna 8 Din.

* Oblike in klobuke kemično čist, barvo, pilisra in lika tovarna Jos. Reich.

Iz Ljubljane

* Ravnatelj Ignac Verbaš t. Sinoči ob pol 19. je na svojem stanovanju v Knafljevi ulici umrl g. Ignac Verbaš, upokojen ravnatelj Narodne tiskarne. Opoldne je še čil sedel s svojci pri kosilu, proti večeru pa se mu je zdravstveno stanje nenadoma okrenilo in je podlegel. Ura pogreba se ni določena. Pokojnik si je za Narodno tiskarno pridobil velike zasluge, ki mu zagotavljajo neizbrisni spomin. Dosegel je lepo starost 76 let.

* Ljubljanski pevskim zborom. Napreke vrste je nenadoma za vedno zapustil nestor slovenskih pevcev, dolgoletni član pevskega zbora Glasbene Matice in vnet sodelavec pri vseh naših skupnih nastopih g. ravnatelj OUD Oton Pelan. Naša dolžnost je, da se udeležimo v čim večjem številu njegovega pogreba, ki se bo vršil v sredo ob 16. izpred Mestne hiše na Rigičevi cesti (Ahacjeva cesta) k Sv. Križu. Arhivarji naj prinese s seboj note naslednjih skladb: Prelovec, Zadnje slovo, Pavčič, Spomlad vse se veseli, Dev, Vigred se povrne, Župni pevovodja: Zorko Prelovec.

* Ljubljanski Sokol naznanja svojo članstvu tužno vest, da je po dolgem bolehanju preminil dolgoletni in zvesti član brat Rado Jeglič, bivši voditelj Sokolskega društva v Novem mestu. Odposlanstvo društvene uprave ga spremlja na poslednji poti v krovju, ostalo članstvo pa se vabi, da se temu odposlanstvu pridruži. Zbirališče v Narodnem domu danes ob pol 16. Pokojniku bodi ohranjen časten spomin.

* Anton Funtek, ugledni slovenski pisatelj starejših literarne generacije, prevajalec »Favst« in drugih del iz svetovne literature, dolgoletni urednik Uradnega lista, je težko zbolel. Kakor izvemo, je njegovo stanje skrajno kritično.

* V Sokolskem domu v Štepanji vasi so v soboto zvečer v lepo okrašen dvorani presrčno proslavili šestdesetletnik br. staroste, banovinskega tajnika Franceta Slane. Večer je otvoril društveni načelnik br. Žitnik in po izbranih besedah izročil slavljenicu zelo lep album. Dalje so govorili poslevočeti podpredsednik sreske organizacije JRKD dr. Pestotnik, za župno upravo br. Šaplja, za Sokola IV. br. Škubec, v imenu kole JS gospa Benetkova. Jubilant sta se z darili spomnili pevsko društvo »Sava« in Hubadova pevska župa. Po topli zahvali slavljenca se je razvila prijetna zabava.

* Lepa pustolovščina. Urban Marija nasl., najljubše kranjske klobase, Ljubljana, Komenskega 16. Tel. 2865

POVEČANE SLIKE

v rjavi, modri ali sivi barvi, še od 3 Din naprej pri 11924

Foto Tourist

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6.

* Simfonični ljudski koncert. Prvi koncert te vrste v letošnji sezoni bo 16. t. m. pod vodstvom kapelnika Neffata. Nastopil bo kot solist mladi nadebudni violonist Marjan Viher, ki se je lansko leto na novinarskem koncertu prvič predstavil koncertnemu občinstvu. Viher je učence ravnatelja Karla Sincina v Celju. Dasi ima komaj 12 let, je mojster na svojem instrumentu in obvlada skoro vse tehnične težave z neverjetno lahkoto in spretnostjo. Na nedeljskem koncertu bo izvajal dva krasna, težka komada s spremljevanjem orkestra in sicer vijoliški koncert v A-molu od Bacha in pa Vieng Tempsova balada in polonaze za vijolin-solo s spremljevanjem orkestra. Že nastop mladega violonista zasluži vse naše zanimanje in polno unisonsko dvorano. Sedeži od 20 do 6 Din navzdol. Prodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

KINO LJUBLJANSKI DVOR

Danes nov spored!

Fritz Kampers
Marija Paudler
v filmu

Muhasta sreča

Najnižje cene Din 2.—, 4. in 6.—

* Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi ogled uršulinske (Robba, Metzinger) in križanske cerkve (Canon, Seonjans, Altamont) ter krakovske kapelice (kip iz l. o. 1300). Sestanek bo jutri 12. t. m. ob 15. pred uršulinsko cerkvijo. Povabljeni vsi prijatelji umetnosti. Vodj. msgr. Viktor Steska.

* Pri obojelelostih, težkočah dihanja, protinu, revmatizmu in boleznih krvnih plovodov je Saxehernerjeva naravna grenčica HUNYADI JANOS najidealnejše sredstvo za pospešanje presnovne obtoka krvi in črevesnih funkcij. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in vseh boljših trgovinah. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem!

* Višji šamaritanski tečaj krajevnega odbora Rdečega križa se začne danes ob 19. uri v Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti.

* I. (XIII.) delavski prosvetni večer »Svobodec« in »Zarja« bo v sredo 12. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Pevski zbor celjske »Svobodec«, eden najboljših delavskih pevskih zborov v Jugoslaviji zapoje pod vodstvom skladatelja Cirila Preglja pesmi skladateljev Deva, Gotovca, G. Ipavca, Jereba, Novaka, Preglja, Prelovec, Prochaska, Zajca in Zarova. Skladatelj škorpil je uglasbil Mile Klopčičovo pesem »Otrok izprašuje«. Skladba je zelo posrečena. Zapoje jo koncertna pevka Stefanija Frankovska-Vukova. Operni pevec Vek. Janko bo zapel arjo Figaro iz Rossinijeve opere »Sevilski brivci«. Pri klavirju konservatoristka Pia Menardjeva. Delavska godba »Zarja« bo zalagala val lep skladb Ferd. Delak bo predaval o zanimivem temi: Delavec in kultura. Večer se bo prenašal po radiu. Vstopnice v Delavski zbornici.

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4., 7. in 9. uri premiera:

GRETA GARBO

v najslajši ljubavni pravljici
tragične ljubezni in neodoljive
strasti:

„Grešnica“

po odskem komadu
»Romance«.

Urban Marija nasl., najljubše kranjske klobase, Ljubljana, Komenskega 16. Tel. 2865

Srbska godba — pjevačice

Dnevno ob 8. v hotelu Tivoli.
Vino Din 12.— 12381

* Seje davčnih odborov za mesto Ljubljano, ki so bile odložene za nedolgo čas, se bodo vršile v času od 12. oktobra do 22. oktobra 1932. Podrobni vrstni red posameznih strok davčnih vezavcem, ki je ostal neizpremenjen, je razviden iz pregleda pri mestnem načelnstvu in tudi pri davčni upravi, Vodnikov trg št. 5-K nadst. pred razpravnim prostorom. Pričetek seje bo: za trgovski odbor vsakokrat ob 8. uri, za obrtni odbor pa vsakokrat ob 15. uri.

* Nova tarifa električne cestne železnice. Prejeli smo iz Zgornje Šiške: Mestni magistrat je razglasil za tramvajsko prago novi vozni red s spremenjeno tarifo eden in pol dinarskih kart za vse proge, ležeče južno od remize. Nad remizo ležeče postaje pa je opremil z dvojno pristojbino po 3 Din. S to uredbo je prizadel severnemu delu občine Zg. Šiška občutno škodo iz naslednjih razlogov: V občini Zg. Šiška teče cestna železnica v izmeri 2522 m. to je ljubljanska periferija, katere obsega tudi policijski rajon. Vse ugodnosti, ki jih daje vozna tarifa Viču, Mostam in dolenskem kolodvoru, bi morala dobiti tudi občina Zg. Šiška, ker remiza je ne sme deliti v dva dela. Ves promet naših potujočih občanov je usmerjen do Šiške in Ljubljane, nadalje do pošte in je postaja remiza v prometu brezpredmetna točka, ki pa po novem voznom redu zahteva za razdaljo 500 m dvakratno vozno ceno v isti občini. Prav tako je nesmiselno, da občani občine Zgornje Šiške plačajo za prevoz dva in pol km dalje v obe smeri dvakratno ceno zato, ker stoji v njeni sredi remiza, kljub temu, da je Vičanom, Mostam in do dolenskega kolodvora do 6 km proge vozna cena eden in pol dinarja. Sprito te nepravilne razdelitve nove tarife cestne železnice prosimo magistrat, da se napaka popravi in da se določi za vso občino Zg. Šiška enotna prevozna cena na cestni železnici, kakor v spodnjem mestu Ljubljane. Prizadej obani.

* Zivahen tujski promet v septembru. Po podatkih tujkoprometnega oddelka na magistratu je septembra prispelo v Ljubljano 7834 tujcev, nasproti avgustu 3253 več. Razno jenske pririditve so jih privabile. Prenočin je bilo 21.959 ter so tuječi pustili v Ljubljani po najnižjem računu okoli 2 in četrt milijona dinarjev. Lani je bilo septembra v Ljubljani 7669 tujcev in 20.727 prenočin. Iz raznih krajev Jugoslavije so letos prispeli 3603 tujci, iz Avstrije 498, iz Italije 376, dalje je bilo 266 čehoslovakov in 248 Nemcev iz rajha. Od julija do konca septembra je bilo v Ljubljani 16.545 tujcev, prenočin pa zabeležili 37.130. Letu 1931. pa je bilo v tem času 19.959 tujcev, torej nasproti letos 3414 več, in prenočin 51.288, za 14.155 več kakor letos.

* Stanovanjske odpovedi. Pri ljubljanskem okrajnem sodišču je bilo od 9. sept. do večerj podanih 69 stanovanjskih odpovedi, mesečno letos najnižje število. Za november je bilo septembra odpovedano 45 strankam, 3 za takoj in ostalim za oktober, december in 1 celo za februar prihodnjega leta. Od gorenjih stanovanjskih odpovedi je 12 takih, ki se nanašajo na najemnike, stanujoče izven Ljubljane. Ker je bilo od junija do septembra podanih še tudi mnogo odpovedi za novembarski termin, pričakuje, da bo novembra prav živahno preseljevanje, ker se bo selilo nad 200 najemnikov. Sodno so bila letos odpovedana stanovanja 880 najemnikom.

* Poškodovanci. Preteklo nedeljo je bilo med mladimi ljudmi več surovih pretepotov, ki so se žalostno končali. Poročali smo že o hudem klanju v Zgornji Šiški, kjer so se na cesti, stegli delavci ter je nekdo Jože, ki ga imenujejo »Morostarja«, napadel 42 letnega zidarja Šiško in 30 letnega delavca Martina Miholčca. Tega je zabolil z nožem v roko in njegove poškodbe niso baš hude. Hujske pa je poškodovan Šiško, ki ga je napadel s sunil z nožem v hrbet. Šiško se nahaja še vedno v bolnici.

* Drugo artev so pripeljali večerj jutraj iz St. Vida pri Cerklju. Tamkaj je nekdo smrtno nevarno ustrelil 30 letnega Šiško Jelčiča. Jelčič je ranjen v glavo in ne ve povedati, kdo je streljal nanj. V bolnico so pripeljali tudi čevlarskega vajenca Miha Sršena iz Depale vasi. V neki gostilni v vasi so razbijali kozarce in je prišel drobec Sršenu v desno oko. Poškodba je prav občutna.

* Nepošteni prekupčevalci s staro obleko. Z nastopom jeseni so jeli prihajati v Ljubljano zopet številni prekupčevalci s staro obleko, ki jo spravljajo nato največ v Bosno. Policija pa je že v nešteti primerih ugotovila, da so mnogi taki prekupčevalci nepoštenjakoviči, ki v glavnem nakupujejo nakradeno robo. Tatovi so vzdrževali s takimi prekupčevalci trajne zveze in so vso ukradeno blago hitro spravili v denar. Šele pred nekaj dnevi je bil ukraden v industrijski zbornici 1500 Din vreden plašč in dežnik, ki ga je tat nemudoma odnesel takemu Bosancu, ki je še

Da se pokroftamo, da se oddahnemo, križe, težave v pozabljenost pahnemo, Slamiču hvala na šunki in cvičku, ki nam ga nudi v Gorenjskem kotičku. 11879

tisti večer izgini iz Ljubljane. Na podlagi teh izkušenj se je policija odločila, da sploh prepove tujcem vsako prekupčevanje s staro obleko in bodo ti v primeru, da bodo zasledeni, oddani sodišču.

* Tatinski Ahašver. V Ljubljani so prijeli večerj dopoldne 39 letnega delavca Jožeta Megliča, ki je sicer doma od Sv. Ane nad Tržičem, a se stalno potepa po deželi. Je izredno drzen tat, ki ga zasledujejo tudi orožniki iz Krške vasi, kjer je pokradel nekemu posestniku za okrog 1900 dinarjev obleke. Megliča so izročili v sodne zapore.

* Številni aretiranci. Od sobote do ponedeljka je policija aretirala 13 raznih sumljivih tipov, ki so se klatili po Ljubljani. Med njimi so bili številni berarji, ki so trajno nadlegovali ljudi na ulicah in tudi v stanovanjih. Tako je bil prijet tudi znan tat Marko Spolar, doma od Pregrade, ki so ga že dalje časa zasledovali po policijskem dnevniku. Spolar je izvršil v Ljubljani več drznih tatvin in pokradel zlasti v Mostah, veliko obleke. Tudi v nedeljo se je klatil po Mostah, kjer ga je opazil stražnik in ga odvedel v zapor.

* Mladinska podružnica »Sočec« ima danes sestanek posvečen Koroski v lokalu v Gledališki ulici 84. Vabljeni prijatelji: vsi člani pa točno!

* Tečaj moderne damske telovadbe TKD Atene se vrši vsak torek in četrtek od pol 7. do pol 8. zvečer v telovadnici ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti. Vpisuje se še vedno ob navednih urah. Ravno takrat se tudi sprejemajo prijave za tečaj predvaj za smučanje. Ukvarina za ta tečaj bo znašala 25 Din za en mesec.

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj jutraj dosežete normalno lahkotno izčiščenje, če vzamete prejšnji večer 2—3 dražeje ARTINA. Dobijo se v vseh lekarnah. Vsebinska škatlica po Din 8.—

zadostuje za 4 do 6 krat.

Odobreno od Ministar. soc. politike in narodnega zdravja San. oddel. 84. 12258 od 12. julija 1932.

* Plesni tečaj Jenkove šole v Kazini bo drevi ob 20. Pouk vseh plesov in novitet »Taptrote«, »Charlestec« »Tanganilla«. Vabljeni vsi obiskovalci lanskega letnega »Jutrkega« tečaja in novi člani.

* Otvoritev plesnih vaj JNAD Jadrana bo v četrtek 13. t. m. v dvorani Trgovske doma pod vodstvom priznanega mojstra g. Jenka. Igra »Ronny« jazz, ki si je pridobil velik ugled pri inozemski publiki na Bledu. Vabila so razposiljena. Reklamacije na naslov: JNAD Jadrana, Tomanova ul. 3.

* Ročna torbica z železniško legitimacijo se je v soboto zvečer našla v Zvezdi. Dobi se v dnevni redakciji »Jutraj«

Iz Maribora

* Tragična smrt upokojenega nadičtelja. Žalostno smrt je storil v petek 7. t. m. popoldne v Selnici ob Dravi upokojeni nadičtelj g. Alojzij Belina, star komaj 56 let. Pokojnik je s 1. avgustom upokojen in je že od tedaj čakal na odmero in nakazilo pokojnine. Stvar se je kljub ponovnim njegovim urgentam vlekla brez rešitve do 7. t. m., ko je prejel pokojnik uradni dopis, da mora v svrhu ureditve pokojnine poslati še neke dokumente. To je zažalostnega šolnika tako razburilo, da je v času, ko se je njegova soproga mudila na bližnji givji, izpil tričetrtlitersko steklenico žganja in nato v polni duševni zmedenosti odšel na skedenj. Mrtvega je našel kmalu njegov šolni sinček, ki je takoj obvestil o tem mater, ona pa sosedo, ki so prerezali vrv in skušali nesrečnega, ki je kazal še slabotne znake življenja, oživet z umetnim dihanjem. Ves trud pa je bil po tričetrtturnem prizadevanju zaman. Tragično preminlega šolnika so pokopali v nedeljo ob veliki udeležbi prebivalstva na pokopališču v Selnici. N. v. m. p.

Lepa pustolovščina

Lepa pustolovščina

in slovaško-češkimi kulturno-jezikovnim problemom, zlasti se ne v literarno-zgodovinskem smislu.

Delo prof. Novaka obravnava češko literaturo od zgodnjih srednjeveških začetkov do najzgodnejših struj in imen. Pri znanstveniku toliko slovesa ni treba niti omenjati njegovih kvalitativ, ki so v izbranem svetu sotrudnikov te zbirke že same ob sebi umne. To delo pomeni tudi za češko literarno zgodovino dozdokler. Novak nikoli ne obzira gradiva z odvisnimi podrobnostmi; z bistrim pogledom trebi in ločuje minljivo od trajnega, začudno od neznanega, niti za hip se ne izgubi v goščavi imen, sledi resnobno in trdnino linijo velikega narodnega in kulturnega razvoja, ki karakterizira češko literaturo zlasti v 19. in 20. stoletju. Pred očmi mu je vedno sinteza, in po njem poimovano čestivo je organiziran del evropskega evropskega ozračja. Kot priznan esejist je prof. Arne Novak tudi izbraten stilist, zato je čitanje njegovega spisa prav užitek. Besedilo je okusno ilustrirano: portreti, faksimili, reprodukcije nekaterih umetniških slik in posnetki značilnih krajev, zgodovinskih spomenikov in narodnih noj se vrste prav na gogo, tako da je malo strani neilustriranih.

O pregledu srbohrvaške književnosti iz peresa praškega nemškega slavista prof. Gesemannja je bila pri nas in tudi na tem mestu, že ponovno beseda, zato se ne zaustavljamo obseirne ob tem zvezku, ki po opremiti ne zaostaja za drugimi. Tipološko-anali-

tično stališče, ki je vodilo prof. Gesemannja pri sestavljanju njegovega zgoženega sintetičnega pregleda srbohrvaške književnosti, je za domačo književno zgodovino novost. V nekaterih jugoslovenskih krogih je zadelo ob odpor, vendar je v zvezi vsem ugovorom Gesemannova »Die serbo-kroatische Literatur« zanimiva ne samo za vnanji svet kar je bil nje poglavitni namen, marveč celo tudi za domače literarne kroge.

„Zbornik za umetnostno zgodovino“

(Ob enajstem letniku.)

Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani je šele sedaj izdalo svoje glasilo za 1. 1931. kot XI. letnik. Nepristane ovire tehničnega značaja ne dopuščajo prvotnega štirikratnega izhajanja na leto. Omenjeno društvo z vso poštenostjo vzdržuje ZUZ, ki je za našo znanost fundamentalne važnosti. Vseh enajst letnikov dokazuje poštovitost in vnuo, uspešno zbiranje domačega gradiva, a znanstveni izsledki so, kakor pričajo razprave, važni, razprave same pa na evropsko znanstveni višini. Gospodarske neprilike tišče društvo, ki z vsemi napori jedra zmaguje s podporami institucij in zasebnikov svote za opremo ZUZ. Ushahitve slednjega bi bila neprecenljiva škoda za našo kulturo; jalova leta, ki bi sledila, bi ovirala ali celo onemogočila uspešno delo na polju naše mlade umetnostne zgodovine.

Prvih devet letnikov je urejeval univ. prof. dr. Izidor Cankar. Sedaj je v uredništvu ZUZ stopil dr. F. Stele. Že v pravkar

izšel letniku so najvažnejše razprave potekle izpod njegovega peresa. Na prvem mestu je omeniti Stenske slike v minoristični cerkvi v Ptujju. I-le je avtor pomaknil v krog fresk padajo emporie v Krki (Gurk) na Koroskem (okrog l. 1260.), katere so veljale doslej za docela osamljene v gradivih alpskih dežel. Stele je ptujske freske spravil v posrečeno zvezo in ugotovil, da se je v njih zgodnja frankijska ikonografija kaj rano uporabljala tudi na slovenskih tleh. Te in druge ugotovitve obirne razprave so znanstveno plodne; rezultat so poglabljanja v studij srednjeveškega slikarstva Slovenije. O ponarejevalski aferi Leopolda Laferja piše dr. Vidie iz Kamnika. Spomine Ivana Groharja beleži po osebnem pripovedovanju slikarja J. Armie iz Petrovč Pisma Franca Pustavstva in Ivana Franketa Edvarda Strahlu približuje dr. Janko Polec. Stele pa pojasnjuje Strahlovo oporoko in naše ustanove, odnose spomeniškega urada, nar. muzeja in Nar. galerije do Strahla in njegove zbirke, dokumentarno na podlagi pisem. Nadalje piše »Načela varstva spomenikov kot delegat na Mednarodni konferenci strokovnjakov za studij vprašanja varstva in shranjevanja umetnostnih in zgodovinskih spomenikov v Atenah. Informativna načela dajejo smernice vsem kulturnim državam. Njegovo poročilo o varstvu spomenikov v Sloveniji obsega čas od I. VII. 1929 do I. VII. 1930. V kratkih beležkah konservatorja se zrcali skrb za ohranitev našega spomeniškega materiala, delavnost spomeniškega urada je obsežna v številnih polovanjih, studijah, restavracijah i. dr. Ko bi ne ve-

del, da spremlja vsaktero podjetje kruti gospodarski regulator, bi želel med konservatorjevimi vrsticami slike vsaj najvažnejših spomenikov. V nadalnjem je Stele pravilno ožigals protipostavni kupčevanje s starimi umetninami v Sloveniji.

Rano umrlemu dr. St. Vurniku se je oddolžil ZUZ v kroniki, nekolog je pisal dr. F. Stele v katerem je zjel t Vurniku kot umetnostnega zgodovinarja, etnologa in muzikologa. Naša znanost je v njem izgubila nenadomestljivega delavca. ZUZ pa svojega sotrudnika. — Umetnostno bibliografijo za l. 1931. je skrbno sestavil dr. Janko Šlebing. V rubriki književnosti pišeta Stele in Steska recenzijo knjig, ki se tičejo umetnostnega zgodovinarja, iz jugoslovenskega območja. Med beležkami poročata Stele o III. mednarodnem bizantološkem kongresu v Atenah. Referate so štali med drugimi tudi ljubljanski znanstveniki: N. Radojčić, o grških virih za kosovski bitko, B. Saria, o novih najdbah v škofijski cerkvi v Stobih. F. Stele o bizantinskih Madonah v Sloveniji.

F. Mesesnel (Skopje) je poročal o freskah cerkve sv. Nikolaja pri Skoplju. V. R. Abramčič (Beograd) o freskah iz 14. stol. v Dečanih. M. Abramčič (Split) pa o bizantinski umetnosti. Letos umrlega G. Dehla, vsilikega umetnostnega zgodovinarja se spominja A. Stupica. O razstavah slovenskih mest poročata Stele in Steska, slednji in posod. Starih cerkvenih paramentov in posod. Da so bili v dunajski zbirki dr. Figdorja tudi predmeti iz Slovenije in širše domovine prikazuje A. Stupica. Fr. Barago kot slikarja in risarja osvetljuje V. Steska.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

KINO »SOKOLSKI DOM« SISKI

Torek, sredo, četrtak, vsakokrat ob 18. in 20. uri 12365

„KUPLJENI SOPROG“

a— Trboveljski slavski pridejo. Kaj pravi kritika o trboveljskih slavskih, o tem edinstvenem mladinskim pevskem zboru v naši državi? Emil Adamič je zapisal v »Jutru« 18. aprila letos: »Danes ta zbor ne potrebuje nobene širokoustne reklame več; že samo njegovo ime bo v bodoče napnilo vsako dvorano.« Neka druga ocena pravi: »Zbor naj bi prišlo poslušati vse. Vsakdo bo v tem radostnem zgoznenju dobil obilo plemenitega užitka, za pevec in pevovalce pa bi bilo to čudovit vzgled.« V tretji oceni spet čitamo: »Pri nobeni prireditvi, kar jih pomnimo, še nismo videli, da bi si kakoli ljudi od ganjenosti otirali solzne oči. Simpatični otroški zbor, edini v Jugoslaviji, bi želel še slišati.« V nedeljo 16. t. m. ob 11. bo rudarska deca spet med nami. Opozorjamo nanjo starše, da se udeležijo koncerta s svojimi otroci, ki bodo našo lepo pesem najbolj razumeli in jo z vso dušo uživali.

a— Učiteljska mladina nastopi z združenimi močmi. Na obeh mariborskih državnih učiteljskih je imelo dijaštvo doslej svoji posebni organizaciji. Ker pa sta se v začetku tekočega šolskega leta moško in žensko državno učiteljske združili, se je med mladino tudi pokrenila akcija za združitev obeh organizacij. Preteklo soto popoldne se je vršil ustanovni občni zbor novega društva, ki se bo imenovalo Zdrženje mariborskega učiteljskega naroda. Zborovanje je vodil učiteljski načelnik, običnega zbora se je pa udeležilo veliko število učiteljskih in učeniških, navzoč je bil tudi zastopnik dravske župe jugoslovenskih srednješolskih učiteljev iz Ljubljane g. Juvan in zastopnik mariborske Narodne Odborne dr. Vauhnik. Iz poročil, ki so sledila, je razvidno živahno in uspešno delovanje. Prečitana so bila pravila novega društva, katerega namen je pripraviti za bodoče prosvetno delo učiteljski naraščaj in podpirati revne člane iz donosov knjižnice in akademij ter raznih drugih prireditve. Pri volitvah je bil izvoljen nastopni odbor: predsednik K. Škar, podpredsednica Vomerjeva, prva tajnica Zemljanska, drugi tajnik Jarec, blagajnik Pircher, zapisničarica Falta, knjižničar Rodovnik; odborniki: Županekova, Zorčeva in Brendič, kulturno znanstveni odsek vodi Kerenčič in dramskega Baic, revizorji pa so Majcen, Spindler in Lutarjeva.

a— Dve nesreči. Predčerašnjim je padla doma 60letna viničarjeva žena Marija Šušterjeva iz mariborske okolice s stola tako nesrečno, da si je zlomila levo roko v zapetju. Istega dne si je 20-letni čevljarški pomočnik Alojzij Merdenz pri sekkanju drv po nesrečnem naključju odsekal pravoč kazalca na levi roki. Oba ponesrečenca sta morala poiskati zdravniško pomoč v bolnici.

a— Pesečna sprememba. Tvrdka Karel Scherbaum in sinovi je prodala mariborskemu odvetniku dr. Ottonu Blankju svojo hišo št. 8 na Grajskem trgu za 600.000 Din.

Iz Celja

a— Danes bo nabiralna akcija v mestu in okolici! Posebni avtomobil nabiralne akcije za brezposelne in reveže v celjski mestni in okoliški občini bo nabiral danes od 10. do 12. popoldne darove v mestu, od 14. do 16. pa v okolici. Pomagajte vsi vsaj s skromnimi darili bednim in trpečim!

a— Organizacija absolventov drž. trgovskih šol. V nedeljo 9. t. m. popoldne se je vršil v restavraciji »Evropa« ustanovni občni zbor Društva absolventov drž. trgovskih šol v Celju, ki se ga je udeležilo okrog 50 absolventov in absolventek. Vodil je predsednik pripravljalnega odbora g. Dorn, ki je pozdravil direktorja celjske drž. trgovske šole g. Marinka in g. prof. Bega in ostale udeležence, nato pa je podal kratek historični uvod v ustanovitve društva. Tajnik g. Suszinski je predčital društvena pravila, ki jih je banska uprava potrdila in jih je občni zbor sprejel. Društvo si je dalo naloge: 1. da izobražuje svoje člane v vseh trgovskih vedah, na narodno gospodarskem in socialnem polju, s tečajih, predavanjih, poučnimi izleti in strokovno znanstveno knjižnico; 2. da zastopa koristi članov napram javnosti in oblastem ter skrbi za gmojni in socialni položaj absolventov; 3. da zbira statistične podatke o socialnem položaju absolventov in absolventkinj drž. trgovskih šol in posreduje pri namestitvah; 4. da zbira podatke o zahtevah, ki jih stavijo na absolvente delodajalci, pridobiti krogi in gospodarske ustanove, in s tem jim podpira ravnanje; 5. da zbira članstvo in prirejanjem delnih sestankov, čajank, plesnih večerov in drugih zabav, ki jih je posebej samostojno, pokrenilo bo pri vprašanje otnost, osrednje organizacije absolventov za vso dravsko banovino. Društvo bo uvedlo legitimacije s slikami. Mesečna članarina za redne, za poslane člane znaša 5 Din, za brezposelne, neimovne 1 Din, za izredne člane 7 Din, ustanovna pa 100 Din. Članarina je treba plačevati vsaj za mesec naprej. Tajnica g. Železnikarjeva je z izbranimi besedami pozvala navzoče k delu za organizacijo in stanovske interese ter apelirala vse absolvente in absolventke, da se organi zbirajo v novem društvu. V odbor so bili izvoljeni naslednji: g. in gospodine: predsednik Denšl, podpredsednica Železnikarjeva, tajnik Suszinski (njegov namestnik Dorn), blagajnik Welixer, odborniki: Balasini, Kramer in Razlag, pregledovalca računov Čijan in Potočnik. Udeleženci so priredili popoldne izlet v restavraciji Stegu v Zagradu.

a— Nagradno streljanje. Prvo nagradno streljanje celjskega strelskega kroga bo v nedeljo 16. t. m. na strelišču v Pečovniku pri Celju. Streljanje se bo vršilo na štiri tarče: od 8. do 10.30 na tarčo Celje, od 10. do 13. na tarčo »Pohorje«, od 14. do 16. na tarčo »Triglave« in od 17. do 19. na tarčo »Zlatorog« in sicer na prve tri tarče z vojaškimi puškami na razdaljo 200 metrov, na tarčo »Zlatorog« pa z lovskimi puškami s kroglo na razdaljo 100 metrov.

Za prvo tarčo je predvidenih 6, za drugo 10, za tretjo in četrto pa po trije darili. a— Tečaj za mojstrske preizkušnje. Obrtno društvo v Celju bo otvorilo v sredo 12. t. m. ob 20. v Obrtnem domu pri pravilne tečaje za mojstrske preizkušnje iz obrtnega zakona, zakona o zavarovanju delavcev, zakona o zaščiti delavcev, računstva, dopisa, knjigovodstva, menične ga prava, davkov itd. Ti tečajji so namenjeni predvsem kandidatom za mojstrske preizkušnje, udeležijo se jih pa lahko tudi drugi pomočniki in mojstri. Tečajji se bodo vršili vsako sredo in soboto ob 20. in bodo brezplačni.

a— Kronika napadov in nesreč. V Vojniku pri Celju je v nedeljo neki moški v prepiru zabodel 24 letnega klobučarja Iv. Jakoba z Ljubnega, doma s Konjskega pri Vojniku, v prepiru z nožem v hrbet in ga hudo poškodoval. Jakoba so prepeljali z reševalnim avtomobilom v bolnico. V Šmarju pri Jelšah je neki moški 6. t. m. udaril 27 letno posestnikovo hčerko s tako silo po čelni roki, da ji je zlomil podlaketico. V Levcu pri Celju je padla 8. t. m. 10 letnemu dninarjevemu sinu Jožetu Špiljaku sekira na desno nogo in ga težko poškodovala. V St. Petru v Savinjski dolini je te dni udaril 11 letno posestnikovo hčerko Marijo Škrabovo njen mlajši brat v prepiru s tako silo, da ji je zlomil kost v desnem ramenu. — 25 letni delavec Jože Zupan iz Celja se je 6. t. m. pri snaženju okna vbodel z iglo globoko v desno roko.

a— Umrla je v nedeljo 9. t. m. v Zavrčah 45 let pri Celju v starosti 69 let posestnica ga. Helena Tancercjeva, v celjski bolnici je umrla 8. t. m. dveletni sinček tovarniškega delavca Ivan Verk iz Trnovelj pri Celju.

a— Samo še danes popoldne si lahko nabavite srečke drž. loterije v podružnici »Jutra« v Celju.

a— Mestni kronikar predvaja danes ob 20.30 veličastni zvočni film »Alraune« po znamenitem romanu H. H. Ewersa. V glavnih vlogah Brigita Helm, Albert Bassermann in Bernhard Goetzke.

Iz Kamnika

ka— Vprašanje kamniške elektrike je sedaj rešeno. Zastopniki mestne občine in korporacije so se zedinili v vseh vprašanih in v četrtki podpisali pogodbo, ki je stiližirana tako, kakor jo je sprejel občinski odbor na svoji zadnji seji. Korporacija je pristala na to, da sme občina v primeru potrebe povečati odjemalcem ceno toka do 2.20 Din. Ako pa bi dvignila ceno še višje, mora plačati za ceno od 2.20 Din naprej korporacija tretjino. Ta določba je bila v pogodbi potrebna. Korporacijski upravitelci kot proizvajalci toka oddajajo tok občini po ceni 60 par za kv, od nje pa na dobijo zdaj nazaj za ceno 1.50 Din. Če bi radi popravljamo omrežja občina bila prisiljena povečati ceno toka, ima nekoliko vezane roke, da ceno ne prekoraci meje 2.20 Din. Tako bomo po končnem soglasju naših meščanov imeli že ta teden svojo električno energijo.

ka— Igra narave. Na vrtu posestnice g. Angele Koprinske je stara jablana pogrnala na številnih vejah velike šope belih cvetov.

Repertoarji

Drama
Začetek ob 20.
Torek, 11.: zaprlo.
Sreda, 12.: Zločin in kazni. Red: Sreda.
Četrtek, 13.: Strast pod brestom. Izven. Premijera.
Petek, 14.: zaprlo.

Opera
Začetek ob 20.
Torek, 11.: Hlapec Jernej. Red: A.
Sreda, 12.: Fra Diavolo. Red: B.

»Strast pod brestom« je naslov naslednjim novitki, ki bo uprizorjena 13. t. m. na drugi naši dramski igri, ki jo je napisal ameriški pisatelj O'Neill, je polna strasti in prava slika ljubezni med moškim in žensko, ljubezni ameriškega farmarja do zemlje, podobna ljubezni našega človeka, ki se v vsem sreem oklepa svoje rodne zemlje. Režira Kreft, originalna scenerija je delo gledališke slikarke po načrtih scenografa g. Ulanjščeve.

»Hlapec Jernej«. Druga repriza te izredno zanimive opere bo jutri. Dirigira dr. Švara, naslovno vlogo poje Primožič, nastopajoče so Betetto, Marček, Banovec, Marian Rus, Magolič ter Kozeljca in Bernot-Golobova. Režira Delak. Opera je napisana bolj v modernem smislu, ima pa krasna mesta, ki so pisana v resnici s srcem in izredno vplivajo na poslušalca.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.
Torek, 11.: Zvedave ženske. Red: C.
Sreda, 12.: zaprlo. (Gostovanje v Celju.)
Četrtek, 13.: Dve nevesti. Red: B.

Iz mariborskega gledališča. Drevi ob 20. se bo ponovila Goldonijska komedija »Zvedave žene« za abomna »C«. Znanja Golarjeva kmečka veseliga »Dve nevesti«, ki je pri obeh dosedanjih uprizoritvah občinstvo kar najsilnejše zabavala in je popolnoma uspešna, se bo ponovila v četrtki 13. t. m. za abomna »B«. Glasbena sezona se bo otvorila okrog 20. t. m. in se pripravljajo kot prva premijera Leharjeva opereta »Friderika« v režiji g. Škrbinskega.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 12. ob 20.: Za narodov blagor. Gostovanje Narodnega gledališča v Mariboru. V mestnem gledališču bo jutri otvorila sezona s Cankarjevo komedijo »Za narodov blagor«, ki jo bo uprizorilo mariborsko Narodno gledališče. Večer bo zato vso nudi lep umetniški užitek. Preskrbite si vstopnice takoj v predprodaji v knjižnici A. Goričarja na ul. na Kralja Petra cesti.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
10. oktobra

Številke za označbo kraja pomešljor:
1. čas opazovanja, 2. stanje barometra,
3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm, 9. temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.
Ljubljana 7. 751.1, 17.0, 80, W3, 6, 11, dež;
Ljubljana 12. 751.6, 20.0, 60, WSW4, 6, —;
Maribor 7. 750.1, 16.0, 80, S8, 8, 2.0, dež;
Zagreb 7. 751.8, 17.0, 80, W4, 9, 0.5 dež;
Beograd 7. 754.6, 19.0, 60, S4, 7, —;
Skopje 7. 759.9, 15.0, 80, mirno, 9, —;
Split 7. 754.6, 22.0, 70, SSE10, 6, —;
Kumbar 7. 756.4, 25.0, 80, WSW4, 9, —;
Rab 7. 754.1, 20.0, 90, N4, 8, 1.0, dež.
Temperatura: Ljubljana 19.0, 16.0; Maribor 18.0, 15.0, Zagreb —, 16.0; Beograd 20.0, 17.0; Skopje —, 13.0; Split —, 13.0; Split —, 21.0, Kumbar —, 21.0; Rab —, 18.0.
Sonce vzhaja ob 6.8, zahaja ob 17.29.
Luna vzhaja ob 15.59, zahaja ob 1.50.

Gospodarstvo

Gospodarske vesti

— Vprašanje ustanovitve centralne za družne blaginje. Kakor smo že pred dnevi na kratko poročali, se je vršila preteklo sredo v Beogradu seja glavnega odbora Glavne zadrzne zveze, na kateri so med drugim razpravljali o načrtu kmetijskega ministrstva za ustanovitev centralne zadrzne blaginje. V smislu tega načrta naj bi imela centralna zadrzna blaginja nalogo, oskrbovati zadrzne s cenovnim kreditom. V glavnico naj bi prispevali poleg države in Priv. agrarne banke tudi zadrzne. Država naj bi vsako leto vplačala 25 milijonov Din (2500 delnic po 10.000 Din) in sicer skozi 10 let. Priv. agrarna banka pa bi se udeležila na ta način, da bi odstopila blaginjo po 2 zadrzami v obsegu 100 milijonov Din. Vplačila posameznih zadrzn naj bi se ravnala po številu zadrznikov. Vse delnice Priv. agrarne banke, ki so last zadrzn, bi se anulirale in bi zadrzne dobile delnice nove centralne zadrzne blaginje. Priv. agrarna banka pa bi v odgovarjajoči višini znižala glavnico. Centralna zadrzna blaginja bi imela vse privilegije, kakor Priv. agrarna banka in Drž. hip. banka. Nadzorovala bi poslovanje zadrzn in zvez, ki bi pri njej najele posojila. Glavni odbor zadrzne zveze je po izčrpi razpravi predlagal nekatere bistvene spremembe načrta, zlasti v tem pogledu, da bi zadrznstvo samo dobilo v roke vse poslovanje centralne zadrzne blaginje.

— K vprašanju kmečkih dolgov. Na veliki skupščini JRKD, ki se je vršila v nedeljo v Novem Sadu, je minister za kmetijstvo g. Demetrovič govoril tudi o vprašanju kmečkih dolgov. V svojem uvodu je svaril naj kmetovalci ne verjamejo raznim govoricam. Nekateri so akcijo napačno razumeli in mislili, da se bodo vsi dolgovci enostavno črtali, odnosno da bo država vse plačala. »Nikakor ne more biti. Konverzija kmečkih dolgov ne pomeni nič drugega, nego da se kratkoročni dolgovci pretvorijo v dolgoročne in da se na ta način da kmetom možnost, da pozneje ko se bodo razmere zboljšale, poravnajo svoje obveznosti. Pri reguliranju kmečkih dolgov je važno vprašanje obresti in je namen zavarovati kmetu pred odučetvom z visokimi obrestmi. Glede vseh teh stvari je treba seveda oprežno postopati, ker tu ne gre samo za odnose kmečkega dolžnika nasproti denarnemu zavodu, temveč tudi za odnose denarnega zavoda nasproti vlagateljem.

— Akcija za ustanovitev tvornice za pnevmatiko v Celju. Od pripravljalnega odbora za ustanovitev tvornice za pnevmatiko v Celju smo prejeli dopis, ki pravi, da napreduje akcija proti pričakovanju ugodno. Zanimanje ni veliko samo med domačimi interesi, marveč tudi inozemski kapital ponuja svojo udeležbo pri tem podjetju. Iz raznih krajev države prihajajo nasveti, naj se podjetje izgradi v takem obsegu, da bo možno izdelovati doma prav vse predmete iz kavluka, ki jih moramo sedaj uvažati, torej ne samo pnevmatiko, temveč tudi razne higijenske, gospodarske in sportske predmete ter igrače. Pripravljalni odbor naproša vsa podjetja v Jugoslaviji, ki izdelujejo katerikoli predmet iz kavluka, da sporočijo tajništvu pripravljalnega odbora v Celju, katere predmete že izdelujejo in v kakšnem obsegu, ker bi novo podjetje hotelo izdelovati le take predmete, ki se še ne izdelujejo ali se ne izdelujejo v zadostni količini. Po obsegu prijav iz naše države je pričakovati, da inozemski kapital ne bo potreben za ustanovitev in da najbrž tudi ne bo prišlo do javne subskripcije delnic, ker bo potrebna glavnica že v predsubskripciji zagotovljena. Glede pomislekov, ki so prišli od nekaterih strani, da sedanjí čas za ustanovitve ni prikladen in da naj bi se z realizacijo započete akcije počakalo, da se gospodarske razmere izboljšajo, ugotavlja pripravljalni odbor, da izda samo dravska banovina za uvoženo pnevmatiko na leto več, nego je potrebno za postavitev tvornice.

— Nazadovanje tržišnega in reškega prometa. Po najnovejši statistiki je znašal blagovni promet Trsta v prvem polletju t. l. 183 milijona met. stotov nasproti 20.6 milijona met. stotov v prvem polletju pre. leta. 1930 in 26.5 milijona met. stotov v prvem polletju t. l. 1929. Zanimiva je tudi primerjava gibanja blagovnega prometa v Trstu in na Reki v razmerju s predvojnimi prometom. Blagovni promet v Trstu in na Reki je znašal v milijonih met. stotov:

	Trst	Reka
1913	61.5	40.4
1928	52.0	15.9
1929	54.3	17.4
1930	43.3	14.2
1931	42.6	10.7

Blagovni promet Reke je že lani znašal le 26.5% predvojnega prometa, promet Trsta

pa vendar še 69.2% predvojnega prometa. Kakor znano je bil blagovni promet jugoslovenskih luk tudi lani navzlic nazadovanju znatno večji nego pred vojno.

— Seznam predmetov, na katere se plačuje 10% luksuzni prometni davek je z odlokom finančnega ministra toliko spremenjen, da je iz tega seznama črtana postavka »grodje« in suhe smokve. Istočasno je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal vsem finančnim direktorjem pojasnilo, glede pobiranja luksuznega davka na blago iz umetne svile (v seznamu pod št. 26 do 34). Po tem pojasnilu se tudi na blago, izdelano iz umetne svile, in ne samo iz prave svile, plačuje luksuzni davek. Nadalje pravi pojasnilo glede čevljev, da je treba plačati luksuzni davek tudi na one čevlje, ki imajo le vložke iz lakastega usnja.

— Kontingentanje uvoza lesa v Belgijo. Kakor poročajo iz Beograda, namerava Belgija v doglednem času uvesti sistem kontingentanja uvoza lesa. Kot baza za določitev kontingentov posameznim državam naj bi se vzel povprečni uvoz v letih 1929, 1930 in 1931, zmanjšan za 25%. Kakor se zdi, bo Jugoslaviji dodeljen kontingent od 10.000 kub. metrov, ki bi bil zadovoljiv. Naš izvoz lesa v Belgijo je znašal l. 1929 23.988 ton, l. 1930 12.639 ton, lani pa le 4220 ton.

— Banka »Merkur« iz Beograda je dobila zaščito po § 5 zakona o zaščiti kmetov. Ministrski svet je na predlog trgovskega ministra sklenil, da se beogradska banka »Merkur« lahko okoristi s predpisi § 5 zakona o zaščiti kmetov. Za to banko veljajo vse odredbe navedene v uredbi o rokih izplačil za vloge in druge obveznosti, ki velja za Podrinski produktivno banko v Šabcu, s to razliko, da bo banka »Merkur« plačevala na vloge in knjižice po tekočih računih 5% kosmatih obresti.

— Oddaja popravila strehe. Gradbeni oddelek direktorice državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. t. m. ponudbe glede oddaje popravila strehe nad vozovnim oddelkom delavnice Maribor. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem oddelku.)

— Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 12. t. m. ponudbe glede dobave nosilcev, do 13. t. m. glede dobave 2400 kg svinjske masti, 800 kg ječmenove kave in 50.000 kg pšenične moke. Direkcija državne železarnice Vrešč-Majdan sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave 300 kg jepenke, 2000 kg strojnega olja, 200 kg matic, 750 kg vijakov z maticami in 1000 kg žebeljev; do 26. t. m. glede dobave 150 parov čevljev z lesenimi podplati, 20.000 kg sena ter glede dobave raznega orodja (vile za koks, lopate, grablje, sekire itd.). Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 1 magnetne naprave za motor. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 1 vagona kalcijevega karbida. Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave raznega materiala (držali za kladiva, ščetke, ležaji, ventili, igle za šivalne stroje, sukanec, moltoz, kavčukaste cevi, smirkov papir, steklen papir, papir itd.), do 21. t. m. glede dobave železa, pločevine, plinskih cevi, vijakov, klingerita, lepenke, azbestnega kaučuka, azbestnih vrvic itd., do 1. novembra glede dobave pločevine, do 2. novembra pa glede dobave lesa in mlečevine.

— Dobave. Gradbeni oddelek direktorice državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. t. m. ponudbe glede dobave 200 kg »Linxyd« razredila, 50 kg terpentina, 200 kilogramov črne barve, 25 kg zeleneja emajla, 4000 kg modre galice in 300 kg salinijaka, — strojni odelci pa do 20. t. m. ponudbe glede dobave 800 kg samotne žarnice. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 17. t. m. ponudbe glede dobave svinčene pločevine, pocinkane pločevine, konopnena tesnila, parnih ventilov, bele kovine, smirkovih vijakov, listov za locenje žago, kovinskih žaglic, krogličnih ležajev, kovinskih vijakov, podložnih plošč, nožev-svedrov, kovinskih spiralnih svedrov, ključev za vijake, brzovalnih aparatov, železa, žičnikov, vijakov, prsnega stroja za vrtnje, ventilov in odvajalcev vode.

Hmelj

Zalec, 10. oktobra 1932. Živahno zanimanje in povpraševanje za letošnji pridelek našega hmelja traja dalje. Pri vedno bolj čvrsti tendenci se plačuje po 16—22 Din za kg, prvovrstno izbrano blago pa doseže tudi 23—24 Din za kg. Ker je blago iz vrve roke že zelo razprodano, skušajo izvozniki kriti svoja naročila iz zaloga pri trgovcih, ki so si nakupili nekaj letošnjega hmelja tudi na svoj račun.

Zatec. V petek in soboto so cene hmelja na žateškem hmeljskem trgu nenadoma poskočile. Več tednov je veljala najviš-

ja cena za žateški prvovrstni hmelj od 900 Kč za 50 kg. V petek se je popoldne plačevalo do 930, popoldne do 980, v soboto popoldne pa že do 1000 Kč.

+ Nürnberg. Povpraševanje je bilo tudi proti koncu pret. tedna živahno in so se cene znova dvignile, tako da stane sedaj srednjavrstni hallertauski hmelj 180—185 mark, prvovrstni pa 188—200 mark za 50 kg. Gorski hmelj se kupuje po 120—150 mark. Od početka oktobra so se cene dvignile pri hallertauskem hmelju za 50 mark ali 33%.

— Usoda lanskega hmelja v Češkoslovaški. Kakor poročajo iz Prage bo prihodnje dni prišlo do odločitve glede hmelja od lanske letine, ki je ostal neprodan hmeljarskemu sindikatu. Gre za 60.000 starih stotov. Načrtu, da bi se ves ta hmelj uničil, ugovarjajo v merodajnih krogih, ker je znatna del tega hmelja konserviran in ima trgovsko vrednost. V poštev bi za uničenje prišle le one zaloge starega hmelja, ki so postale neuporabne.

Borze

10. okt.

Na ljubljanski borzi so danes devize New York, London, Berlin in Trst v večji meri popustile. Nazadovale so več ali manj tudi ostale devize razen Curiha.

Na zagrebški borzi danes zaradi praznika ni bilo prometa.

Deviz.

Devize: Amsterdam 2307.63—2318.99, Berlin 1356.80—1367.60, Bruselj 736.97 do 800.01, Curih 1108.35—1113.85, London 197.25—198.85, New York ček 5694.36 do 5722.72, Pariz 225.10—226.22, Praga 169.79 do 170.65, Trst 292.57—294.97.

Curih. Pariz 20.31, London 17.8550, New York 516.12, Bruselj 71.85, Milan 26.44, Madrid 42.30, Amsterdam 208.15, Berlin 122.55, Stockholm 91.50, Oslo 89.75, København 92.50, Sofija 3.73, Praga 15.30, Varšava 58.05, Bukarešta 3.06.

Elektri

Beograd. Vojna škoda 184 zaklj., 6% begradske 33.75 zaklj., 7% Blair 37 den., 7% Drž. hip. banka 47.48, Narodna banka 3060 zaklj., Priv. agrarna banka 220, zaklj.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 10. okt. Začetni tečajji: Pšenica: za dec. 49.75, za marc 54.75, za maj 55—62.5; kromza: za dec. 26.875, za marc 31.625, za maj 33.375; oves: za dec. 16, za marc 18.75; riž: za marc 32.75.

+ Ljubljanska borza (10. t. m.) Tendence za žito čvrsta. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slov. postaja, mlevska tarifa, plačljivo v 30 dneih): sremška, 76 kg po 187.50—190, baska, 76 kg po 190—192.50, sremška stara 78 kg po 192.50—195, baska stara, 79/80 kg po 197.50—200; moka (slov. postaja, plačljivo v 30 dneih): baska 30 po 310—315, banatska 30 po 320—325; kromza (slov. post., plačlj. v 30 dneih): baska stara no 145—147.50, nova, umetno sušena po 110 do 112.50.

Radio

Izveček iz programov

Torek 11. oktobra

LJUBLJANA 11.15: Šolska ura: Počitniško potovanje s koleškom od Kamnika do Novega mesta. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Nemščina. — 19: Naše duhovne zajednice. — 19.30: O nepremičnih in vseumetniških megliah. — 20: Prenos opere »Hlapec Jernej« iz gledališča. — 22: Čas, poročila.

Sreda 12. oktobra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18: Salonski kvintet. — 19: Ruščina. — 19.30: Literarna ura. — 20: Samospevi ge. Marije Assejeva. — 20.30: Prvi delavski koncertni večer. — 22: Čas, poročila, prenos iz Zvezde. — BEograd 12.05: Radio-orkester. — 20: Narodne pesmi. — 20.30: Violinski in klavirski koncert. — 21.10: Igra. — 22.10: Orkester. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.30: Lahka godba. — 20.30: Violinski koncert. — 21.10: Dramski večer. — 22.10: Plošče. — PRAGA 19.15: Mehikanske in južnoameriške pesmi. — 20: Orkestralni koncert. — 22.20: Plošče. — BRNO 19.15: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 18: Lahka glasba. — 20: Orkestralni koncert. — 22.15: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 15.20: Klavirske skladbe. — 17: Lahka godba. — 20.05: Dunajska glasba. — 20.30: Studentovske pesmi. — 21: Plesna glasba iz Londona. — 22.15: Lahka glasba. — BERLIN 20: Prenos simfoničnega koncerta. — 20.30: Studentovske pesmi in glasba iz Londona. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 20.30: Prenos iz Londona. — 22.30: Orkestralni koncert. — MOHLACKER 2

Iz življenja in sveta

Poroka poglavarja lovcev na človeške glave v Parizu

V Parizu se je oženil princ Touvalou, dedič trenutno obubožanega prestola v Dahomeju (zapadna Afrika) z ameriško črno Dot Crawfordovo, ki je po poklicu koncertna pevka. Bivalci Dahomeja so bili še nedavno najbolj divjaško ljudstvo črnega kontinenta.

Aparat, ki razganja megle

Na pravkar končanem zasedanju geofizikalne družbe v Lipskem je znani uča-

Prof. Carolus

njak prof. Carolus poročal o svojem novem aparatu, ki zelo natančno ugotavlja zračne moče in megle. To je za znanost, kakor za prakso zelo velikega pomena, pred vsem pa predstavlja bistven korak naprej za varnost letalskega prometa.

Aparat sestoji v bistvu iz oddajnika, v katerem gori določena žarnica, in iz sprejemnika s fotoelektrično stano. Sprejemnik se montira v določeni razdalji in na fotoelektrično stano pada žarek iz oddajnika. Če je ozračje med obema sestavnima aparatoma čisto, ne pokaže žarčnega nagona, ki je v zvezi s sprejemnikom. nobenega naklona, čim pa se zrak tudi malenkostno skali ali če pade megla, zabeleži merilec spremembo.

Aparat pa je tako občutljiv, da je beležil pri poskusu celo malenkost tobačnega dima, ki je prišel v območje oddanega svetlobnega žarka. Aparaturo po sistemu prof. Carolusa se dajo montirati na primernih mestih v pristaniščih, na letališčih itd. ter jih je mogoče zvezati s signalnimi in radijskimi pripravami tako, da samodelno javljajo stopnjo zračne čistosti v določenem kraju ladjam, letalom itd.

Ironija reklame

Pustolovščina »leteče družine« tvorničarja za čokolado Hutchinsona je pri kraju. Polkovnikova družina se je vrnila v Ameriko in pričakovala, da jo bodo tam sprejeli kakor junake prekomorskih poletov. Veliko pa je bilo razočaranje družinskega poglavarja, ko se je moral na lastne oči prepričati, da se nihče, prav nihče ne zmeni zanj in za to, kar je doživel na svoji tvegani vožnji.

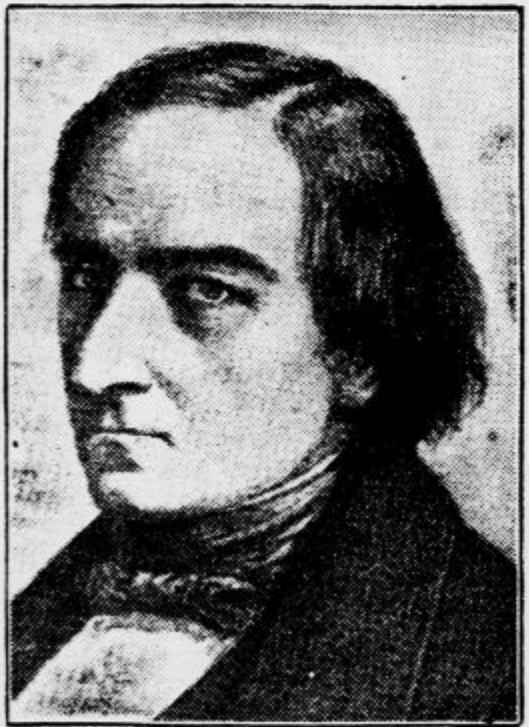
Hutchinson je imel zaradi reklame v radiu predavanje o svojem podvigu. Predavanje pa imajo poleg njega tudi njegova žena in — obe hčerki. To zahteva ameriška reklama. Mlajša Hutchinsonova hčerka je začela povedala, da je bilo »ves čas poleta leno in prijazno. Led je bil tako srčan, ledne gore pa tako ščuvite, da sem morala že zaradi njih pozabiti na vse tegobe in bolečine. Ko me je začelo zebeti na Grönlandu, me je grela starejša sestra s svojimi nožicami in tako mi je bilo toplo ter sem postala srečna.«

Nič več herbarijev

Zvezno ministrstvo v Avstriji je odredilo, da se ne smejo dijaki v šolah nič več spodbujati k zbiranju zbirk metuljev in raznega mršesa kakor tudi ne rastlin. Zivali in rastline naj ostanejo tam, kjer so, t. j. v naravi in vsakdo naj se uči spoštovati to, kar daje narava.

Oče ladijskega vijaka

Ob 75-letnici smrti izumitelja Ressla

Včeraj je minilo 75 let, od kar je umrl v naši Ljubljani eden najpomembnejših izumiteljev prejšnjega stoletja, Jozef Ressel. Umrl je nepoznan in ugojufan za svoje uspehe, kakor neštet izumitelji pred njim in za njim.

Ressel se je rodil 30. januarja 1793. v Chrudimu na Češkem. Po dovršeni srednji šoli je študiral poljedelsko stroko na dunajski univerzi, 1817. je postal gozdar na Kranjskem in je zaključil svoje življenje kot mornariški gozdarski intendant. Največje delo njegovega življenja je bi-

90 letni dvojčki

Dvojčki, ki dosežejo častljivo starost 90 let, so danes zelo redke izjeme. In vendar imajo takšen primer na Angleškem. Tam živita dami britske visoke aristokracije lady Lytton, vdova po bivšem generalnem guvernerju v Indiji, in lady Loch. Obe sta bili srečno omoženi. Prva se je omožila pred 70, druga pred 68 leti. Vendar je sedaj zdravje obeh tako zrahljano, da nista mogli v skupni družbi obhajati redke obletnice. Sestri živita namreč vsaki sebi in zato so slavili vsako posebej.

Grob iščejo

V Varni so začeli arheologi iskati grob poljskega kralja Ladislava Varnenozkega, vladarja, ki je bil usmrten l. 1544 v boju proti Turkom. Staroslovci so začeli odkopavati zemljo v bližini amenske cerkve, o kateri domnevajo, da mora biti kraljev grob v njeni bližini.

Maciste — žrtev železniške nesreče

Maciste, »najmočnejši« filmski zvezdnik, je postal, kakor poročajo iz Rima, pred nekaj dnevi žrtev železniške katastrofe. Sedel je poleg krmila nekega avtomobila, ki je vozil proti Rimu. Na železniškem križišču Luoca-Pisa pa je lokomotiva zgrabila avto in ga zdrobila. Maciste, s pravim imenom Pagane, je bil ob tej priliki smrtonovarno ranjen.

la izumitev ladijskega vijaka. L. 1821. je videl v Trstu parnik na klesu, ki je bil last nekega Angleža in je imel privilegij za vožnje med Trstom in benetkami. Ladja se je gibala počasi in to je vdihalo Resselu misel, da bi izpopolnil njen pogonski mehanizem.

Precej časa je delal na svojem načrtu, po katerem naj bi prišel vijak med krmil in krmilo. To je bila najosnovnejša novotarija njegovega izuma, kajti drugi, ki so ga hoteli posnemati, so vijak nameščali ob strani krmila. Ressel je bil prepričan, da bi svoj izum izvedel po načrtu. Šele 1826. je našel dva trgovca, ki sta s 60 goldinarji financirala prvi praktični poskus. Vijak so vdelali v neki čoln, in sicer ga ni gnil parni stroj, temveč — roka. Navzlic vsem posmehovanjem je prvi poskus dober uspel. 1827. je dal Ressel svoj izum patentirati in je iskal denarnih podpornikov. Anglež, ki je imel monopol na gori omejenje vožnje, pa se je čutil ogroženega in je pri policiji dosegel prepoved nameravane družbe. Egiptski podkralj je zvedel o Resselovem izumu in je pri njem naročil majhen čoln z vijakom na ročni pogon. Ta čoln je podkralju zelo ugajal in je Resselu z njegove strani prinesel bajna naročila, ki se pa niso nikoli izvršila.

Imovit tržaški trgovec je končno pri Resselu naročil gradnjo ladje s parnim strojem in vijakom. Omenjeni Anglež je delal spet težave in Ressel je moral na Dunaj, da si izprouži dovoljenje za novo paroplovno progo. To so mu dali, toda pod pogojem, da mora biti parni stroj izdelan doma, v neki štajerski tovarni. Ko je bila že vsa ostala ladja gotova — stroja ni hotelo biti od nikoder.

Zagrenjen od vseh teh neuspehov in šikan, je odotoval Ressel na Francosko, da bi tam našel finančnike, ki bi umeli važnost njegovega izuma. Francozi so bili od tega zelo presenečeni in vse jim je uga-

Dr. Beneš kot vseučiliški profesor

Na Karlovi univerzi v Pragi je dosegel redni profesor za sociologijo dr. Foustka 70. leto starosti in šel v pokoj. Ker sta bila poleg njega za sociologijo nastavljeni vnanji minister dr. Beneš kot izredni profesor in dr. Galla kot docent, je sedaj eto-lica za rednega profesorja izpraznjena. Dr. Beneš je zaradi tega po dolgih letih odsotnosti naznanil serijo predavanj z naslovom: Izbrani problemi vojne in pacifizma. Predaval bo o tem predmetu po dve uri na teden in za ta predavanja se je javilo toliko dijakov, da je dvorana že sedaj popolnoma zasedena.

Boj pred giljotino

V Caenu na Francoskem je sodišče obsodilo Arabca Rabaha Bedrata na smrt z giljotino. Zločinec je namreč umoril neko kmetico, ki jo je potem oropal. Ko je stopil krvnik v Arabčovo celico, da bi ga odvedel pod nož, se je Rabah Bedrat uprl. Morali so mu obleči železno stražo. Arabški svečenik, ki so ga bili pozvali nalašč iz Pariza, ni umel prigovarjati noblazelemu Arabcu in tako se je zgodilo, da je moralo obsojenca držati šest krvnikovih pomočnikov ter ga vleči pod sekiro. Toda še sedaj ni bilo miru. Zrtev se je tako branila eksekucije, da so imeli z njo oravka celo uro časa. Šele potem je mogel krvnik javiti sodišču, da je »pravici zadosteno«.

Pri železnih težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgaži, vzpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnjenju k bluvanju učinita 1—2 čaši naravnega »Franz Josefova« vode temeljito iztrebljenje prebavil. Mnenja bolnišnic izpričujejo, da jemljejo »Franz Josefova« grenčico radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija voda. »Franz Josefova« voda se dobi v vsaki lekarni, drogeriji in specerijskih trgovinah.

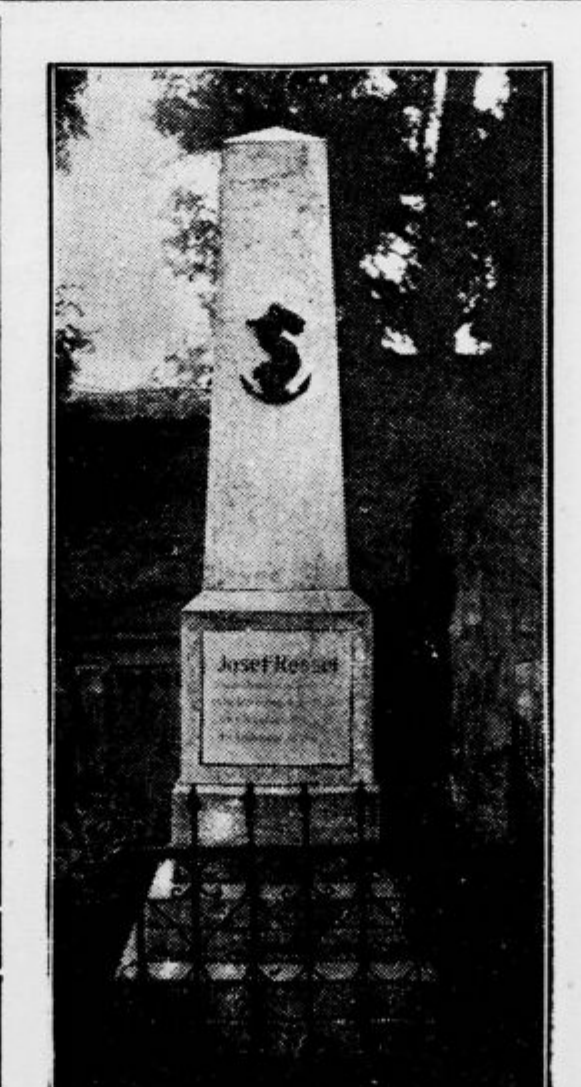
Dalai lama pobegnil

Iz Ka-kute prihaja vest, da je Dalai lama, papež tibetanskih svečnikov, pobegnil zaradi nemirov, ki so izbruhnili v njegovem področju. V vzhodni provinci Kahi se je baje dvignila revolucija zaradi omejitve uvoza, ki ga je odredila vlada v Tibetu. Upor so povzročili trgovci, ki so silno nezadovoljni s sedanjimi razmerami.

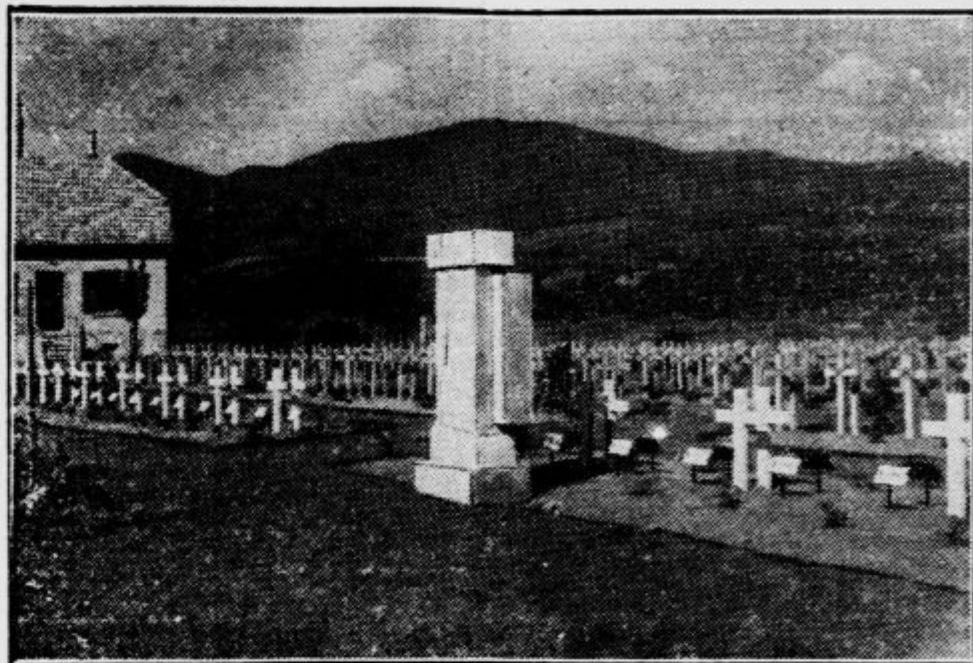
Dalai Lama

Dalai lama je že od 17. stoletja verski poglavar lamaizma in tudi posvetni vladar Tibeta. Njegovi verniki vidijo v njem pre-rojenega Budho. Beg Dalai lame ni prvi v zgodovini njegove dežele. Že l. 1919 je tedanji Dalai lama pobegnil iz domovine zaradi epora s kitajsko vlado.

Resselov spomenik na pokopališču pri Sv. Krištofu v Ljubljani

Francija časti češkoslovaške legionarje

V nedeljo dopoldne so na pokopališču v Cernayu v Alzaciji blagoslovili spomenik v Alzaciji padlih čsl. legionarjev. Svečanosti sta prisostvovala predsednik francoske republike Lebrun in min. predsednik Herriot. Spominski govor je imel čsl. vnanji minister dr. Beneš. Na sliki vidimo križe na grobovih legionarjev, pred njimi pa spomenik

Drobne zanimivosti

Tovarna ladja »Predsednik Doumer«

V Franciji grade trenutno velikanski tovorni parnik, ki bo največja transportna ladja na svetu. Njena nosilnost bo 70.000 ton. Krtili jo bodo na ime »Predsednik Doumera«. Vdova pokojnega francoskega prezidenta je že privojila v to in je tudi obljubila, da se bo udeležila splovnitvenih svečanosti v St. Nazaireu.

Poroka švedskega prestolonaslednika

V Koburgu bo kmalu poroka princeze Sibile s švedskim prestolonaslednikom Gustavom Adolfom. Na svatbo so bili povabljeni tudi švedski kralj in Waleski princ. Ki pa sta zadnje dni odpovedala svojo navzočnost, in sicer zategadelj, ker je koburški vojvoda, ki je aktiven član narodno-socialistične stranke na Nemškem, povabil na poročne svečanosti Adolfa Hitlerja, s katerim se vladarji ne bi radi srečali ob tem dogodku.

Vsak tretji Newyorčan brez dela

Newyorški dobrodelni odbor je sestavljal seznam brezposelnih in v njem ugotovil, da je doseglo število brezposelnih v ameriški prestolnici 1.150.000 oseb. Vsak tretji prebivalec New Yorka je danes brez dela in skupno z nepreskrbljenimi družinskimi člani je v New Yorku brezposelnih 2 milijona 650.000 duš.

Biološka postaja prof. Pavlova

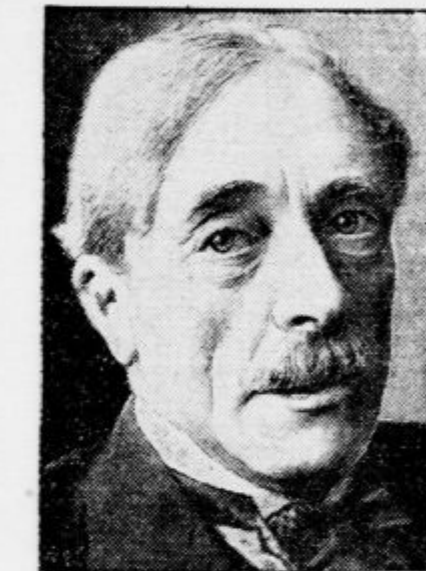
Eden največjih biologov sedanjosti, aka-demik prof. Pavlov, je osnoval v bližini Leningrada novo biološko postajo. Tam bo raziskoval fiziologijo obeh polovic velikih možganov pri sesalcih višje vrste. Iz-hodišče njegovih raziskovanj so pogojni refleksi. Pavlov študira poleg tega še eksperimentarno genetiko višjega delovanja živcev in zakon podedljivosti pri živalih.

Ležišča zlata na Labradorju

Neki ameriški letalec, ki je lani pristal na Labradorju, je dobil dovoljenje, da sme preiskati notranost dežele in je ugotovil, da je poleg ležišč zlata tamkaj tudi srebro, baker, svinec, cink i. dr. Vlada bo zategadelj poslala na Labrador strokovnjake, da potrdijo letalčevoro poročilo, šele potem bo dovolila posameznikom izkoriščati najdišča drage rude.

Barvasti dnevniki

V Siamu izhajajo listi ne na belem, ampak na barvastem papirju. Za vsak dan je vlada določila posebno barvo. Siamci pa se ravnaajo že po modnem okusu in takoj so začeli tudi v obleki posnemati barvo posameznih dni. V poudeljek n. pr. izhajajo siamski dnevniki v rumeni barvi, v četrtek na zelenem, v nedeljo na rožnatem papirju. Ostale dneve smejo tiskarne uporabljati bel papir. In pri vsem tem velja pripomniti, da je Siam v pogledu časopisnega papirja skoro popolnoma navezan na uvoz, kajti produkcija papirja v deželi je tako malenkostna, da za to porabo niti ne pride v poštev.

Francoz Paul Valéry

Rus Maksim Gorki

Nemec Stefan George

Kraljevina Hedžas spremenila ime

Kraljevina Hedžas se bo v bodoče imenovala Saudieh. L. 1916 so ustanovili Hedžas Angleži ob zapadnem nabrežju Arabije. Glavni mesti sta Meka in Medina. Vlada dosedanjega Hedžasa je Ibn Saud, ki je očividno napravil ime svojega kraljestva po svojem imenu.

ANEKDOTA

Znamenit francoski kemik je imel nekoč eksperimentalno predavanje v navzočnosti kneza Orleanskega. Ko bi moral izvršiti glavni poskus, se je obrnil do mogočnika, se globoko priklonil in dejal: »In sedaj bosta imela ta dva plina čast, da se pomešata pred vašim kraljevskim visocanstvom!«

Vsak dan ena

»Tak Janez, nehaj že piti, alkohol je strup, ki mori počasi.«
»Po pravici povedano, Jurij — meni se tudi nič kaj ne mudi.«

